

49/12 Renovasjonsavgift - fritidsrenovasjon i lbestad kommune

Arkivsak-dok. 12/00708-1
Arkivkode. 231
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	06.09.2012	125/12
2 Kommunestyret	20.09.2012	49/12

Formannskapet har behandlet saken i møte 06.09.2012 sak 125/12

Møtebehandling

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret fatte følgende vedtak:

Kommunestyret vedtar å endre gebyrreglene slik at abonnenter som betaler gebyr for både bolig og fritid kan få større dunk uten at det medfører økt gebyr.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret vedtar å endre gebyrreglene slik at abonnenter som betaler gebyr for både bolig og fritid kan få større dunk uten at det medfører økt gebyr.

Vedlegg:

1. Utredning prosjektgruppe fritidsrenovasjon 2012

Kort beskrivelse av saken

Formannskapet har nedsatt en prosjektgruppe som skulle vurdere mulige endringer i fritidsrenovasjonsordningen. Mandat og sammensetning framgår av vedlagt rapport fra prosjektgruppen.

Fakta i saken

Prosjektgruppen har gjort et meget grundig arbeid der flere mulige alternativer er vurdert. Fylkesmannen er kontaktet for å vurdere lovligheten av noen av alternative, jfr. utredningen.

Prosjektgruppa forslår at de abonnenter som betaler gebyr for både bolig og fritid kan få større dunk uten at det medfører økt gebyr (forslag 4).

Prosjektgruppas forslag medfører endring i gebyrinnkreving og vedtaket fattes i medhold av lokal Forskrift for innsamling av husholdningsavfall og renovasjonsgebyr Ibestad kommune – FOR 2004-12-21 nr. 1866:

§ 14. Gebyrdifferensiering

For å fremme avfallsreduksjon, kildesortering og gjenvinning kan kommunen innføre differensierte gebyrsatser.

Differensiering kan skje på grunnlag av avfallsmengder, avfallstyper, materialgjenvinning mv.

Vurdering

Jeg har vurdert om det kan være noen økonomiske eller praktiske forhold ved det foreslåtte alternativ (4) som bør framkomme til den politiske behandling.

I følge opplysninger fra HRS vil det ikke påløpe økte kostnader til selve dunken med skifte til større dunk i nåværende anbud da kommunen betaler ut fra en fordeling mellom dunkstørrelser som ved kontraktsinngåelse. Det betyr at skifte av dunk ikke medfører økte utgifter for Ibestad kommune da dette i seg selv ikke genererer økt avfall. Det kan bli en kostnad for kommunen ved neste anbudsrunde og ny fordeling av dunkstørrelser. En mulig ulempe kan være at abonnenter i framtida vil skifte til større dunk uten at dette skyldes fritidsrenovasjon, men eks. større familie og begrunne det med fritidsrenovasjon. Abonnenten vil da ha rett til større dunk uten at abonnenten må betale høyere gebyr for renovasjon. En annen abonnent som skifter til større dunk og som ikke har fritidsbolig, må betale økte årlig gebyr. Det er mulig dette bare vil være en teoretisk problemstilling.

Kommunen får noe økt arbeid med sitt register da det vil komme inn en ny gruppe som har større dunk, men som skal betale gebyr for en lavere dunkstørrelse. Dette merarbeid bør kommunen klare å administrere.

Det er uvisst hvor mange abonnenter som vil benytte tilbudet om større dunk da de fleste ikke vil ha større dunk enn nødvendig.

Helse og miljø

Ikke vurdert

Personell

Ikke vurdert

Økonomi

Vurdert foran som minimal.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen tiltrer arbeidsgruppens forslag nr 4.

Vedlegg til sak

Utredning
prosjektgruppe fritids

Prosjektgruppe fritidsrenovasjon 2012

Medlemmer:

- 1) Ibestad Høyre: **Bernt Lorentsen**
- 2) Ibestad Senterparti: **Bente Mikalsen**
- 3) Ibestad Arbeiderparti: **Hugo Salomonsen**
- 4) Andørja Fellesliste: **Heidi Tøllefsen**
- 5) Ibestad Venstre: **Willy Arntzen**
- 6) Administrasjonen (sekretær og fakta innsamling): **Bjørnar Johansen**

Gruppen er nedsatt av formannskapet i møte den 16. januar 2012.

Mandat:

Prosjektgruppa skal innen 1. mai 2012 legge fram minst 2 alternative forslag for fremtidig fritidsrenovasjon i Ibestad. Forslagene legges fram skriftlig for formannskapet ved ordfører.

Krav til løsning:

- Alle alternativer må tilfredsstille Fylkesmannens krav til lovlighet.
- Ingen alternativ skal medføre økte kostnader for hoved renovasjonen (fastboende).
- En fremtidig fritidsrenovasjon skal fortsatt ha tilbud om levering av; brennbart avfall, matavfall, grovavfall samt glass/papir/spesialavfall.

Mandatet skal være en veileder og gir de viktigste signalene fra formannskapet.

Det er svært viktig at alle alternativer som presenteres for formannskapet er sjekket ut for **lovlighet** hos Fylkesmannen.

Gruppa skal ikke avgjøre hvilket (slutt)alternativ som skal velges for Ibestad, det er en jobb for formannskap og kommunestyre.

Gruppa skal fremlegge mulige og lovlige alternativ som kommunestyret kan velge fra.

Annet:

Gruppa velger selv sin leder under konstitueringen (Bernt Lorentsen, valgt).

Spørsmål om mandat rettes til ordfører. I spesielle tilfeller vil ordfører ta spørsmålet til formannskapet.

Dagens ordning

Dagens ordning er et spleiselag som i stor grad er bygget opp omkring en erkjennelse av at en rettferdig betaling oppnås ved å se på ordningen i et livsperspektiv. Dette betyr at kostnadene for den enkelte jevner seg ut i løpet av livet.

Ordningen består av;

- Husholdningsabonnement liten dunk 140 ltr (dekker både husholdningsavfall og grovavfall) kr 2570,- pr år + mva
- Husholdningsabonnement middels dunk 240 ltr (dekker både husholdningsavfall og grovavfall) kr 3123,- pr år + mva
- Husholdningsabonnement stor dunk 370 ltr (dekker både husholdningsavfall og grovavfall) kr 3817,- pr år + mva
- Fritidsabonnement (dekker både husholdningsavfall og grovavfall)kr 996,-pr år + mva

Fritidsabonnementet utgjør 1/3 av husholdningsabonnementet. Eiere av fritidseiendommer kan levere sitt avfall til egne oppsamlingsenheter plassert på Sørrollnes fergekai, Hamnvik fergekai, Sørvik fergekai og ved kommunens parkeringsplass i Mjøsundet. Grovavfall leveres på samme plass som eiere bolighus – i Bussevika.

Grunnlagsdata for utredningen

Tab.A:

	Pris	Antall			
Antall husholdninger		653,5			
Antall fritidsabonnement		564			
Antall fritidsab hvor eier bor i lbestad		179			
Antall fritidsab hvor eier bor utenfor lbestad		385			
Renovasjonsgebyr, 140 l - husholdning (eskl mva)	2570	436,5			
Renovasjonsgebyr, 240 l - husholdning (eskl mva)	3123	213			
Renovasjonsgebyr, 370 l - husholdning (eskl mva)	3817	4			
Renovasjonsgebyr, Fritid (eskl mva)	996	564			
	Inntekter	Utgifter- HRS	%-vis påslag	Utg. adm	Tot Utgifter
Totalt renovasjon	2364016	1986000	119	378016	2364016
Totalt fritidsrenovasjon av abonnenter	561744	471919	119	89825	561744
Fritidsabonnement - bor i lbestad	178284	149776	119	28508	178284
Fritidsabonnement bor utenfor lbestad	383460	322143	119	61317	383460
husholdningavgift - bolig og grovavfall bolig	1802272	1514081	119	288191	1802272
Husholdningsavgift bolig	1354569	1137968	119	216601	1354569
Husholdn. avg. bolig + fritid	1529926	1285284	119	244642	1529926
grovavfall fra boliger	447703	376113	119	71590	447703
grovavfall husholdn + fritid	834090	700716	119	133374	834090
Husholdn. andel - fritid	175356	147316	119	28040	175356
Fritidsavgitens andel av grovavfall	386388	324603	119	61785	386388

Nye forslag

Gruppen har sett på alternative forslag for betaling av den tvungne renovasjonsordningen. Disse er:

1. For de som i dag betaler både bolig- og fritidsabonnement - betales kr 555,- + mva for en større husholdningsdunk tilknyttet boligabonnementet i stedet for fritidsabonnement. Sparer med det kr 441,-, men pga at hele fritidsavgiften da må økes tilsvarende, blir den faktiske besparelsen på kr 301,- + mva.. Kostnadene inndeckes ved å øke grunnlaget for fritidsavgift tilsvarende 441 * ant. abonnenter med dobbeltabonnement= 179 = tot kr 78939,-+mva. Vil også avlaste kapasiteten på oppsamlingsenhetene for fritid.
2. Fjerning av fritidsabonnement og innføring av vektbasert grovavfallslevering
3. Dagens ordning, men betaling av grovavfall på vekt
4. Bruk av større dunk for de som har abonnement for bolig og fritid for å avlaste kapasiteten på oppsamlingsenhetene for fritid. Skal ikke medføre endret betaling i forhold til dagens satser.
5. Tranøymodellen; Fastboende som betaler både for bolig- og fritidseiendommer kan søke om kommunalt tilskudd tilsvarende verdien av fritidsabonnementet. En forutsetning er at tilskuddspengene ikke tas av renovasjonsbudsjettet.
6. Willy A's forslag nr 2. Forutsetning: Alle som ikke bor i Ibestad kjøper sekker for levering til fritidscontainerne. For øvrig som forslag nr 2.
7. Willy A's forslag nr 2. Forutsetning: 50% av de som ikke bor i Ibestad kjøper sekker for levering til fritidscontainerne. Dette forslaget er tatt med som et tillegg til W A forslag som fremgår i pkt 6 fordi konsekvensen av og sannsynligheten for at ikke alle deltar i ordningen må belyses - enten i form av at de leverer avfall i våre containere uten å betale eller at de faktisk gjør som våre fritidsboligeiere; tar med seg husholdningsavfallet hjem til egen søppelboks - er ganske stor. Dette vil i så fall få den konsekvens at husholdningsdelen av renovasjonen (boliger) blir enda dyrere enn dagens ordning. For øvrig som forslag nr 2.

Forslagene pkt 4 og 5 antas ikke å påvirke budsjettet for renovasjon. Forslagene tar utgangspunkt i dagens ordning og dagens budsjettall og renovasjonsmengder. Regnemodellene skiller husholdnings-, grov- og fritidsavfall ved systematisk sortering av vektrappporter fra HRS og fordeling av volumer/kostnader på abonnentgruppene. Det budsjettmessige utgangspunkt er gebyrinntekter på totalt kr 2.364.016,- + mva. Kontrollen på at de nye gebyrene er differensiert rett, ligger i at summen av de nye gebyrene multiplisert med tilhørende antall abonnenter skal være lik dagens gebyrinntekter (kr 2.364.016,- + mva). De e kontrollsummene hvor gebyrinntektene overstiger dagens gebyrinntekter (kr 2.364.016,- + mva) er der hvor kostnadene med vekt er tatt med og hvor gebyrinntektene som sådan må økes tilsvarende.

De bakenforliggende excel-utregningene for vedlagte tabeller er ikke medtatt her da de vil ta for mye plass og vil trenge en inngående forklaring.

Tab.1: Forslag nr 1-3 m/ gebyrmessige konsekvenser:

<u>Kostnadsposter</u>	Dagens ordning	% av dagens ordning	Bruk av større dunk for de som har både abonnemnt for bolig og fritid	% av dagens ordning	Fjerning av fritidsabonnemnt og innføring av vektbasert grovavfallslevering	% av dagens ordning	Dagens ordning, men betaling av grovavfall på vekt	% av dagens ordning
Boligenes husholdningsavfall	1354569	100 %	1354569	100 %	1529926	113 %	1354569	100 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor i lbestad	56654	100 %	44101	79 %	0	0 %	56654	100 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor utenfor lbestad	119703	100 %	131255	110 %	0	0 %	119703	100 %
Grovavfall - bolig	447703	100 %	447703	100 %	0	0 %	0	0 %
Grovavfall av fritid - bor i lbestad	122630	100 %	54259	44 %	0	0 %	0	0 %
<u>Grovavfall av fritid - bor utenfor lbestad</u>	<u>263757</u>	100 %	<u>332129</u>	126 %	<u>0</u>	0 %	<u>0</u>	0 %
Sum	2364016	100 %	2364016	100 %	1529926	65 %	1529926	65 %
Pris pr abonnent bolig	2758	100 %	2758	100 %	2341	85 %	2073	75 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>0</u>		<u>801</u>		<u>801</u>	
Sum bolig	2758	100 %	2758	100 %	3142	114 %	2873	104 %
Pris pr abonnent fritid + bolig	3754	100 %	3453	92 %	2341	62 %	2384	63 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig+fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>0</u>		<u>1601</u>		<u>1601</u>	
Sum bolig + fritid	3754	100 %	3453	92 %	3942	105 %	3985	106 %
Pris pr abonnent bare fritid	996	100 %	1136	114 %	0	0 %	311	31 %
<u>Tillegg for grovavfall - fritid m/ vekt</u>	<u>0</u>		<u>0</u>		<u>801</u>		<u>801</u>	
Sum bare fritid	996	100 %	1136	114 %	801	80 %	1111	112 %
Kontrollsum (lik dagens totale inntekter(eskl mva)+ ev vektkostn under resp. poster) kr	2364016	100 %	2364016	100 %	2504556	106 %	2504556	106 %
Reduksjon (årlig) ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig+ fritid					-163		-163	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig					-81		-81	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - fritid					-81		-81	

Forslag nr. 1:

For de som i dag betaler både bolig- og fritidsabonnemnt – betales et tillegg tilsvarende differansen mellom 240 l dunk og 140 l dunk (for tiden utgjør dette kr 555,- + mva) for en større husholdningsdunk tilknyttet boligabonnemntet i stedet for fritidsabonnemntet. Totale mindreinntekter på fritidsrenovasjon p.g.a dette fordeles på alle som har fritidsrenovasjon og kommer i tillegg til nevnte beløp (kr 555,- + mva).

Tab. 1a:

Kostnadsposter	Dagens ordning	% av dagens ordning	Bruk av større dunk for de som har både abonnement for bolig og fritid	% av dagens ordning
Boligenes husholdningsavfall	1354569	100 %	1354569	100 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor i lbestad	55654	100 %	44101	79 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor utenfor lbestad	119703	100 %	131255	110 %
Grovavfall - bolig	447703	100 %	447703	100 %
Grovavfall av fritid - bor i lbestad	122630	100 %	54259	44 %
<u>Grovavfall av fritid - bor utenfor lbestad</u>	<u>263757</u>	100 %	<u>332129</u>	126 %
Sum	2364016	100 %	2364016	100 %
Pris pr abonnent bolig	2758	100 %	2758	100 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>0</u>	
Sum bolig	2758	100 %	2758	100 %
Pris pr abonnent fritid + bolig	3754	100 %	3453	92 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig+fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>0</u>	
Sum bolig + fritid	3754	100 %	3453	92 %
Pris pr abonnent bare fritid	996	100 %	1136	114 %
<u>Tillegg for grovavfall - fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>0</u>	
Sum bare fritid	996	100 %	1136	114 %
Kontrollsum (lik dagens totale inntekter(eskl mva) + ev vektikostn under resp. poster) kr	2364016	100 %	2364016	100 %

Som tab. 1a viser vil prisen for de som betaler bare fritidsabonnement øke med 14%, mens de som har både bolig- og fritidsabonnement vil få en reduksjon på totalt 8% samlet for begge abonnementene.

Sterke sider	Svake sider	Kommentar
Mindre å betale for kommunens egne innbyggere som i dag bet dobbeltabonnement.	Prisen øker for de som ikke bor i lbestad	
Vil avlaste kapasiteten på oppsamlingsenhetene for fritid.	Urettferdig for utenbygds fritidsfolk, som må betale mer enn de som bor i kommunen. De betaler også sin renovasjon i sin hjemkommune i tillegg.	Uvisst om fylkesmannen godtar denne forskjellsbehandlingen.

Utvalgets flertall mener:

Forslag:

Alternativ 1 oversendes fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Forslagstekst:

For de som i dag betaler både bolig- og fritidsabonnement – betales et tillegg tilsvarende differansen mellom 240 l dunk og 140 l dunk (for tiden utgjør dette kr 555,- + mva) for en større husholdningsdunk tilknyttet boligabonnementet i stedet for fritidsabonnement. Totale mindreinntekter på fritidsrenovasjon p.g.a dette fordeles på alle som har fritidsrenovasjon og kommer i tillegg til nevnte beløp (kr 555,- + mva).

Forslag nr. 2:

Nr 2: Fjerning av fritidsabonnement og innføring av vektbasert grovavfallslevering

Tab.1b;

Kostnadsposter	Dagens ordning	% av dagens ordning	Fjerning av fritidsabonnement og innføring av vektbasert grovavfallslevering	% av dagens ordning
Boligenes husholdningsavfall	1354569	100 %	1528926	113 %
Fritids boligens husholdningsavfall - bor i lbestad	55654	100 %	0	0 %
Fritids boligens husholdningsavfall - bor utenfor lbestad	119703	100 %	0	0 %
Grovavfall - bolig	447703	100 %	0	0 %
Grovavfall av fritid - bor i lbestad	122630	100 %	0	0 %
<u>Grovavfall av fritid - bor utenfor lbestad</u>	<u>263757</u>	<u>100 %</u>	<u>0</u>	<u>0 %</u>
Sum	2364016	100 %	1528926	65 %
Pris pr abonnent bolig	2758	100 %	2341	85 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>801</u>	
Sum bolig	2758	100 %	3142	114 %
Pris pr abonnent fritid + bolig	3754	100 %	2341	62 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig+fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>1601</u>	
Sum bolig + fritid	3754	100 %	3942	105 %
Pris pr abonnent bare fritid	996	100 %	0	0 %
<u>Tillegg for grovavfall - fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>801</u>	
Sum bare fritid	996	100 %	801	80 %
Kontrollsum (lik dagens totale inntekter(eski mva)+ ev vektikostn under resp. poster) kr	2364016	100 %	2504556	106 %
Reduksjon (årlig) ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig+ fritid			-163	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig			-81	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - fritid			-81	

Som det fremgår av tab.1b så vil boligabonnementet måtte økes med 14%. Økningen skyldes at alt husholdningsavfall som i dag leveres på oppsamlingsenhetene for fritidsavfall vil måtte betales av husholdningene da fritidsboligene fortsatt vil ha et krav iht forurensningsloven om et slikt tilbud her i kommunen. Postene for grovavfall vil måtte økes og er beregnet ut fra dagens volum + merkostnader ved volumbetalt grovavfallsmottak (vekt- og faktureringskostnader). Totalt sett blir dette alternativer kr 140540,- + mva dyrere enn dagens ordning (kr 2.504.556,- – 2.364.016,-).

Sterke sider	Svake sider	Kommentar
Rettferdig, betaler for det du leverer.	Ikke åpent i helgene når fritidsfolk skal levere søppeil.	
	Sannsynlighet for større forsøpling av naturen og ved rasteplasser, fergeleie ol.	
	De totale kostnadene for renovasjon i lbestad blir ca 6% dyrere enn i dag.	
	Boligrenovasjonen må økes med ca 14% for å dekke inn kostnadene ved fritak av fritidsrenovasjon siden vi	

	fortsatt har plikt til å ha en mottaksordning for fritidsrenovasjon og denne da må betales av husholdningene.	
	Da dagens husholdningsrenovasjon vil øke, tilsvarer ikke forslaget kravet i mandatet gruppen har fra formannskapet om at dagens nivå for husholdningene ikke skal økes.	
	Forslaget vil kreve endring av dagens forskrift.	

Utvalgets flertall mener:

Forslag:

Alternativ 2 oversendes ikke fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Begrunnelse: Forslaget bryter med mandatet fra formannskapet om at det ikke skal medføre økte gebyrer for dagens husholdningsrenovasjon.

Utvalgets mindretall mener:

Forslag nr. 3:

Nr 3: Dagens ordning, men betaling av grovavfall på vekt

Tab.1c.

<u>Kostnadsposter</u>	Dagens ordning	% av dagens ordning	Dagens ordning, men betaling av grovavfall på vekt	% av dagens ordning
Boligenes husholdningsavfall	1354569	100 %	1354569	100 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor i lbestad	55654	100 %	55654	100 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor utenfor lbestad	119703	100 %	119703	100 %
Grovavfall - bolig	447703	100 %	0	0 %
Grovavfall av fritid - bor i lbestad	122630	100 %	0	0 %
<u>Grovavfall av fritid - bor utenfor lbestad</u>	<u>263757</u>	100 %	<u>0</u>	0 %
Sum	2364016	100 %	1529926	65 %
Pris pr abonnent bolig	2758	100 %	2073	75 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>801</u>	
Sum bolig	2758	100 %	2873	104 %
Pris pr abonnent fritid + bolig	3754	100 %	2384	63 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig+fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>1601</u>	
Sum bolig + fritid	3754	100 %	3985	106 %
Pris pr abonnent bare fritid	906	100 %	311	31 %
<u>Tillegg for grovavfall - fritid m/ vekt</u>	<u>0</u>		<u>801</u>	
Sum bare fritid	906	100 %	1111	112 %

Kontrollsum (lik dagens totale inntekter(eskl mva)+ ev vektkostn under resp. poster) kr	2364016	100 %	2504556	106 %
Reduksjon (årlig) ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig+ fritid				
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig			-163	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - fritid			-81	

Ut fra tab. 1c ser vi at de totale kostnadene for renovasjonen i Ibestad vil øke med 6%. Dette skyldes i hovedsak investerings- og driftskostnadene i forbindelse med innkjøp av vekt. I tillegg kommer økte faktureringskostnader.

Vektkostnadene er beregnet slik:

Tab.2:

Kostnadsposter - grovavfall

	<u>m/vekt</u>	<u>u/vekt</u>
Innkjøp og montering av vekt	500000	
Hus over vekt 8x4m x 5000	160000	
Sum investering	<u>660000</u>	
Avskrivningskost av vekt og hus pr år (5%)	33000	
Drift/Vedlikehold av vekt+ hus (10% pr/år)	<u>66000</u>	
Sum årlige kostnader - vekt	<u>99000</u>	
fritidsboligenes andel av grovavfall	386388	386388
Ekstra faktureringskostnader (40 kr/stk x (653,5+385))	41540	41540
boligenes andel av grovavfall	<u>447703</u>	<u>447703</u>
Sum årlige grovavfallskostnader - vekt (eks mva) kr	<u>974630</u>	<u>875630</u>
Pris grovavfall pr abonnent bolig + fritid	<u>1601</u>	<u>1438</u>
Pris grovavfall pr abonnent bolig	<u>801</u>	<u>719</u>
Pris grovavfall pr abonnent fritid	<u>801</u>	<u>719</u>

Sterke sider	Svake sider	Kommentar
Retferdig for alle	Ikke åpent i helgene når fritidsfolk skal levere søppel.	
	Sannsynlighet for større forsøpling av naturen og ved rasteplasser, fergeleie ol.	
	De totale kostnadene for renovasjon i Ibestad blir ca 6% dyrere enn i dag.	
	Boligrenovasjonen må økes med ca 4% for å dekke inn kostnadene ved innføring av vekt.	Usikkert om dette er iht mandatet om ingen økning i forhold til dagens ordning.
	Fritidsrenovasjonen vil øke med ca 12% for å dekke inn kostnadene ved innføring av vekt samt for betaling av innveid volum.	

Utvalgets flertall mener:

Forslag:

Alternativ 3 oversendes ikke fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Begrunnelse: Det er kjent at ordningen er fullt ut lovlig og kan innføres.

Utvalgets mindretall mener:

Forslag nr. 4:

Nr. 4: *Bruk av større dunk for de som har abonnement for bolig og fritid for å avlaste kapasiteten på oppsamlingsenhetene for fritid. Skal ikke medføre endret betaling i forhold til dagens satser.*

Sterke sider	Svake sider	Kommentar
Avlaster eksisterende oppsamlingssteder. Forsvares derfor ovenfor de som ikke bor i kommunen.		Ordningen må sees på som en service fra kommunen side.
Enkelt å innføre. Ingen økt avgift.		

Utvalgets flertall mener:

Forslag:

Alternativ 4 oversendes ikke fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Begrunnelse: Det er kjent at ordningen er fullt ut lovlig og kan innføres.

Utvalgets mindretall mener:

Forslag nr. 5:

Nr.5: *Fastboende som betaler både for bolig- og fritidseiendommer kan søke om kommunalt tilskudd tilsvarende verdien av fritidsabonnementet. En forutsetning er at tilskuddspengene ikke tas av renovasjonsbudsjettet.*

Sterke sider	Svake sider	Kommentar
Beboere i Ibestad kan søke om refusjon av fritidsavgiften.	En følelse av urettferdighet for de som i dag bor i annen kommune som må betale dobbel avgift, men ikke får slik refusjon.	
En følelse av mer rettferdighet for de som i dag bor i Ibestad og som må betale dobbel avgift.	Pengene for å dekke dette, må tas fra andre poster i budsjettet.	
	Krever sannsynligvis forskriftsendring.	

Utvalgets flertall mener:

Forslag:

Alternativ 5 oversendes fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Begrunnelse: Det er ikke kjent om ordningen er fullt ut lovlig og kan innføres.

Utvalgets mindretall mener:

Forslag nr. 6:

6. Willy A's forslag nr 2. Forutsetning: Alle som ikke bor i Ibestad kjøper sekker for levering til fritidscontainerne. For øvrig som forslag nr 2.

Tab. Id.

	Dagens ordning	% av dagens ordning	Willy A's forslag nr 2. Forutsetning: Alle som ikke bor i Ibestad kjøper sekker for levering til fritidscontainerne.	% av dagens ordning
Kostnadsposter				
Boligenes husholdningsavfall	1354569	100 %	1410223	104 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor i Ibestad	55654	100 %	0	0 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor utenfor Ibestad	119703	100 %	119703	100 %
Grovavfall - bolig	447703	100 %	0	0 %
Grovavfall av fritid - bor i Ibestad	122630	100 %	0	0 %
<u>Grovavfall av fritid - bor utenfor Ibestad</u>	<u>263757</u>	<u>100 %</u>	<u>0</u>	<u>0 %</u>
Sum	2364016	100 %	1529926	65 %
Pris pr abonnent bolig	2758	100 %	2158	78 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>801</u>	
Sum bolig	2758	100 %	2958	107 %
Pris pr abonnent fritid + bolig	3754	100 %	2158	57 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig+fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>1601</u>	
Sum bolig + fritid	3754	100 %	3759	100 %
Pris pr abonnent bare fritid	996	100 %	311	31 %
<u>Tillegg for grovavfall - fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>801</u>	
Sum bare fritid	996	100 %	1111	112 %
Kontrollsum (lik dagens totale inntekter(eskl mva)+ ev vekt-kostn under resp. poster) kr	2364016	100 %	2504556	106 %
Reduksjon (årlig) ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig+fritid			-163	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig			-81	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - fritid			-81	

Sterke sider	Svake sider	Kommentar
Mindre å betale for kommunens egne innbyggere som i dag bet dobbeltabonnement.	Forsøpling langs veien, pga innsamling hver – ref. erfaring med tidligere ordning med sekker.	
Vil oppfattes mer rettferdig for de som bor i Ibestad og som i dag betaler både for bolig og for fritidshus	Ingen oppsamlingsplasser som i dag, økt belastning på rasteplasser, fergeteie ol.	
Vil avlaste kapasiteten på oppsamlingsenhetene for fritid.	Prisen øker for de som ikke bor i Ibestad.	
	Prisen for husholdning i Ibestad øker med ca 7% p.g.a andelen fritidsrenovasjon fra de som bor i Ibestad må betales av alle husholdningene samt kostnader i.f.m innføring av vekt. Bryter også med mandatet fra formannskapet.	
	Fritidsrenovasjonen for de som ikke bor i Ibestad vil øke med ca 12% for å dekke inn kostnadene ved innføring av vekt samt for betaling av innveid volum.	
	Stor sannsynlighet for at ikke alle vil delta i ordningen med sekkerrenovasjon. Dette vil i så fall medføre økte kostnader på de som betaler.	
	Vil kreve endring av dagens renovasjonsforskrift.	

Utvalgets flertall mener:

Forslag:

Alternativ 6 oversendes ikke fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Begrunnelse: Forslaget bryter med mandatet fra formannskapet om at det ikke skal medføre økte gebyrer for dagens husholdningsrenovasjon.

Utvalgets mindretall mener:

Forslag nr. 7:

7. Willy A's forslag nr 2. Forutsetning: Bare 50% av de som ikke bor i lbestad kjøper sekker for levering til fritidscontainerne. Dette forslaget er tatt med som et tillegg til W A's forslag som fremgår i pkt 6 fordi konsekvensen av og sannsynligheten for at ikke alle deltar i ordningen må belyses - enten i form av at de leverer avfall i våre containere uten å betale eller at de faktisk gjør som våre fritidsboligeiere; tar med seg husholdningsavfallet hjem til egen søppelboks - er ganske stor. Dette vil i så fall få den konsekvens at husholdningsdelen av renovasjonen (boliger) blir enda dyrere enn dagens ordning. For øvrig som forslag nr 2.

Tab. 1e.

Kostnadsposter	Dagens ordning	% av dagens ordning	Willy A's forslag nr 2. Forutsetning: 50% av de som ikke bor i lbestad kjøper sekker for levering til fritidscontainerne.	
				% av dagens ordning
Boligenes husholdningsavfall	1354569	100 %	1470075	109 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor i lbestad	55654	100 %	0	0 %
Fritids boligenes husholdningsavfall - bor utenfor lbestad	119703	100 %	73871	50 %
Grovavfall - bolig	447703	100 %	0	0 %
Grovavfall av fritid - bor i lbestad	122630	100 %	0	0 %
<u>Grovavfall av fritid - bor utenfor lbestad</u>	<u>263757</u>	<u>100 %</u>	<u>0</u>	<u>0 %</u>
Sum	2364016	100 %	1543946	65 %
Pris pr abonnent bolig	2758	100 %	2250	82 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>801</u>	
Sum bolig	2758	100 %	3050	111 %
Pris pr abonnent fritid + bolig	3754	100 %	2250	60 %
<u>Tillegg for grovavfall bolig+fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>1601</u>	
Sum bolig + fritid	3754	100 %	3651	103 %
Pris pr abonnent bare fritid	996	100 %	384	39 %
<u>Tillegg for grovavfall - fritid m/vekt</u>	<u>0</u>		<u>801</u>	
Sum bare fritid	996	100 %	1184	119 %
Kontrollsum (lik dagens totale inntekter(eskl mva)+ ev vekt-kostn under resp. poster) kr	2364016	100 %	2518576	107 %
Reduksjon (årlig) ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig+ fritid			-163	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - bolig			-81	
Reduksjon ved å ikke benytte vekt, men betale for levert volum - fritid			-81	

Sterke sider	Svake sider	Kommentar
Mindre å betale for kommunens egne innbyggere som i dag bet dobbeltabonnement.	Forsøpling langs veien, pga innsamling hver – ref. erfaring med tidligere ordning med sekker.	

Vil oppfattes mer rettferdig for de som bor i Ibestad og som i dag betaler både for bolig og for fritidshus	Ingen oppsamlingsplasser som i dag, økt belastning på rasteplasser, fergeleie ol.	
Vil avlaste kapasiteten på oppsamlingsenhetene for fritid.	Prisen øker for de som ikke bor i Ibestad.	
	Prisen for husholdning i Ibestad øker med ca 11% p.g.a andelen fritidsrenovasjon fra de som bor i Ibestad må betales av alle husholdningene samt kostnader i.f.m innføring av vekt og manglende deltagelse fra de som skulle ha sekkeabonnement. Bryter også med mandatet fra formannskapet.	
	Fritidsrenovasjonen for de som ikke bor i Ibestad vil øke med ca 19% for å dekke inn kostnadene ved innføring av vekt samt for betaling av innveid volum.	
	Stor sannsynlighet for at ikke alle vil delta i ordningen med sekkerrenovasjon. Dette vil i så fall medføre økte kostnader på de som betaler.	
	Vil kreve endring av dagens renovasjonsforskrift.	

Utvalgets flertall mener:

Forslag:

Alternativ 7 oversendes ikke fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Begrunnelse: Forslaget bryter med mandatet fra formannskapet om at det ikke skal medføre økte gebyrer for dagens husholdningsrenovasjon.

Utvalgets mindretall mener:

500-meters sone langs veg

Utvalget har også vurdert muligheten for innføring av en renovasjonssone på 500 m fra veg, men har ikke funnet å kunne fremlegge dette p.g.a at forslaget åpenbart vil måtte føre til høyere betalingssetter for husholdningene. Dette fordi en må forvente at avfallsvolumet vil bli omtrent det samme som i dag, men følgelig færre å fordele utgiftene på.

Vurdering

På bakgrunn av ovenstående utredning, sterke og svake sider samt en vurdering av om forslagene tilfredsstillende oppdragsgivers (formannskapetets) mandat og krav til løsning, ønsker utvalget at fylkesmannen gir en bindende forhåndsuttalelse på følgende alternativer:

Forslag:

Alternativ 1 oversendes fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Begrunnelse: Det er ikke kjent om ordningen er fullt ut lovlig og kan innføres.

Forslagstekst:

For de som i dag betaler både bolig- og fritidsabonnement – betales et tillegg tilsvarende differansen mellom 240 l dunk og 140 l dunk (for tiden utgjør dette kr 555,- + mva) for en større husholdningsdunk tilknyttet boligabonnementet i stedet for fritidsabonnementet. Totale mindreinntekter på fritidsrenovasjon p.g.a dette fordeles på alle som har fritidsrenovasjon og kommer i tillegg til nevnte beløp (kr 555,- + mva).

Forslag:

Alternativ 5 oversendes fylkesmannen for lovlighetsvurdering.

Begrunnelse: Det er ikke kjent om ordningen er fullt ut lovlig og kan innføres.

Forslagstekst:

Nr.5: Fastboende som betaler både for bolig- og fritidseiendommer kan søke om kommunalt tilskudd tilsvarende verdien av fritidsabonnementet. En forutsetning er at tilskuddspengene ikke tas av renovasjonsbudsjettet.

Konklusjon

Når denne forhåndsuttalelsen foreligger fra fylkesmannen, vil utvalget avgjøre en innstilling til formannskapet.

Den 3/5-2012 forelå fylkesmannens svar på vår henvendelse – slik:

Ibestad kommune

9450 Hamnvik

Fylkesmannens vurdering av lovligheten av to alternativer for endring av kommunens ordning for avfallsgebyr for fritidseiendommer

Fylkesmannen mener at forslag til endring av kommunens forskrifter for renovasjon er i strid med forurensningsloven, prinsipper for innkreving av gebyrer og i strid med likhetsprinsippet i offentlig forvaltning.

Vi viser til deres brev datert 22.3.2012 mottatt her 23.4.2012. Fylkesmannen har innhentet ytterligere opplysninger fra leder av prosjektgruppa Bernt Lorentsen pr telefon 2.5.2012.

Fylkesmannen bes å vurdere lovligheten til to alternativer for endring av gebyrberegning og gjennomføring av renovering for fritidseiendommer i kommunen. Formålet med endringen er å få et lavere samlet gebyr enn dagens ordning for abonnenter i Ibestad kommune som både har husholdnings- og fritidsabonnement.

Fylkesmannen ba i brev av 16.8.2006 kommunen endre sin forskrift fordi kommunen da hadde en generell regel om at eiere av fritidsboliger som betalte avfallsgebyr for sin bolig i kommunen ble fritatt for "renovasjon på hytter og fritidsbolig". Kommunen endret forskriften i tråd med Fylkesmannens anbefaling og ny forskrift ble iverksatt fra 1.1.2008. De to alternativene som kommunen nå ber Fylkesmannen vurdere innebærer at eier av bolig i kommunen kan få lavere avfallsgebyr for fritidsboligen enn eier av fritidsbolig bosatt utenfor kommunen.

Det juridiske grunnlaget for avfallsgebyrer og kommunenes handlingsrom

Kommunene er i forurensningsloven (fl) § 30 gitt ansvar for å sørge for innsamling av husholdningsavfall og etter fl § 34 er kommunen pålagt å innkreve avfallsgebyr for å dekke alle kostnadene med innsamlingen. I fl § 34 er det krav om at selvkost skal danne grunnlag for abonnentenes brukerbetaling. Dette betyr at kommunene ikke har lov til å subsidiere eller tjene penger på de avfallstyper hvor kommunen i loven er pålagt å sørge for innsamling (husholdningsavfall, slam fra slamavskillere og farlig avfall), til forskjell fra vann- og avløpssektoren hvor kommunene ikke er pålagt full kostnadsdekning i lov eller forskrift.

Videre skal avfallsgebyrene "betales av den som eier en eiendom som omfattes av ordning for innsamling av avfall...". Det er altså den enkelte eiendom som er gebyrobjectet, jf. fl. § 34 fjerde ledd.

Avfallsgebyret er betaling for en tjeneste der gebyrnivået i størst mulig grad å gjenspeile kostnadene med å betjene den enkelte abonnent. I Ot.prp. nr. 11 (1979-80) heter det på s. 144 at: "I og med at avfallsgebyret skal være betaling for en kommunal ytelse, skal gebyret i utgangspunktet fastsettes i forhold til hva det koster å betjene den enkelte avfallsleverandør"

Kommunene skal lage egne forskrifter med detaljerte regler for hvordan innsamling/oppbevaring av avfall skal skje, samt hvordan avfallsgebyret beregnes/betales. Kommunens forskrifter må være i samsvar med de rammer som er gitt i forurensningsloven. I Ibestad kommune er det forskrift for innsamling mv av husholdningsavfall og renovasjonsgebyr av 21.12.2004, sist endret 1.1.2008 og gebyrregulativ for tekniske tjenester (prisliste) som endres årlig som er de to forskriftene som regulerer renovasjonsordningen og avfallsgebyrene.

I forhold til fritak eller differensierte gebyrer for enkelt abonnenter eller grupper av abonnenter er det bestemmelser i forurensningsloven § 30 og § 34 som regulerer dette.

Forurensningsloven § 30 annet ledd lyder slik:

"Kommunen kan gi forskrifter om at den kommunale innsamling bare skal gjelde i tettbygd strøk, at visse slag husholdningsavfall skal holdes utenfor den kommunale innsamling, og at visse slag avfall skal holdes adskilt. Kommunen kan etter søknad unnta bestemte eiendommer fra den kommunale innsamling."

I følge Ot.prp. nr. 11 (1979-80) s. 138 er det her særlig tenkt på eiendommer som "er fjerntliggende, ligger vanskelig tilgjengelig eller er uten bebyggelse."

Miljøverndepartementet har i rundskriv T-18/83 "forurensningsloven – en veiledning til kommunene" kommentert bestemmelsen om å unnta bestemte eiendommer på følgende måte på side 51: "Kommunen kan imidlertid ikke velge generelt å fritta bestemte brukergrupper fra ordningen, som for eksempel innenbygds hytteeiere eller jordbrukseiendommer"

Sivilombudsmannen har i årsmeldingen 1996 s 229 uttalt at en generell ordning hvor man fritar eiere av fritidseiendom som er bosatt i kommunen for avfallsgebyr, er i strid med forurensningsloven § 30 og i strid med likhetsprinsippet som gjelder for offentlig forvaltning.

Forurensningsloven § 34 åpner for at kommunene kan innføre differensierte gebyrer ut fra to hensyn. I Klima- og forurensningsdirektoratets *Veileder om beregning av kommunale avfallsgebyr T-2001/2003* heter det på s. 26:

- *Kommunene oppfordres til å differensiere avfallsgebyrene for å motivere til avfallsreduksjon og gjenvinning.*
- *Det er anledning til å differensiere gebyrene der dette er begrunnet i reelle kostnadsforskjeller knyttet til betjening av den enkelte abonnent eller gruppe av abonnenter.*

Kommunens to alternativer til endring av renovasjonsordningen

Alternativ 1: *For de som i dag betaler både bolig- og fritidsabonnement – betales et tillegg tilsvarende differansen mellom 240 l dunk og 140 l dunk (for tiden utgjør dette kr 555,- + mva) for en større husholdningsdunk tilknyttet boligabonnementet i stedet for fritidsabonnementet. Totale mindreinntekter på fritidsrenovasjon p.g.a. dette fordeles på alle som har fritidsrenovasjon og kommer i tillegg til nevnte beløp (kr 555,- + mva).*

Lorentsen opplyser at dette alternativet innebærer at avfallsinnsamlingen skal endres ved at avfall fra fritidseiendommene tas med hjem til boligen for de som bor i lbestad kommune, og at boligabonnementet endres ved at man "går opp en dunkstørrelse". I dag kan avfall fra fritidseiendommene legges i egne containere som står utplassert på fire steder i kommunen. Disse containerne skal fortsatt stå, men i utgangspunktet kun betjene eiere av fritidseiendom bosatt utenfor kommunen. I følge kommunens brev skal ordningen finansieres ved at de lavere gebyrinntektene fra hytteeiere bosatt i kommunen skal dekkes ved å øke gebyrene for hytteeiere ikke bosatt i kommunen med 14 %.

Etter gebyrregulativ for 2012 (alle priser er eks mva.) så vil alternativ 1 medføre at "innenbygds hytteeiere" vil betale kr 575 for fritidsrenovasjon mens "utenbygds hytteeiere" vil betale kr 1 181 (kr 1 036 + 14 %).

Dette alternativet innebærer ikke et fritak etter fl § 30 men innføring av et differensiert gebyr etter § 34. Kriteriene i loven for differensiert gebyr (fremme økt gjenvinning/avfallsreduksjon eller basert på reelle kostnadsforskjeller) synes ikke oppfylt med dette alternativet. Det bryter også med prinsippet om at det er den enkelte eiendom som er gebyrobjectet ("hver eiendom sitt gebyr"). Her kobler man sammen gebyr for fritidseiendommen med boligen når disse er eid av samme person. Etter Fylkesmannens vurdering ville en slik ordning skapt administrative problemer å administrere der fritidseiendommer selges eller der fritidseiendommer eies av flere personer med ulike boliger. I tillegg bryter det med prinsippet

om at gebyr er betaling for en tjeneste der gebyrnivået i størst mulig grad å gjenspeile kostnadene med å betjene den. Alternativet omfatter en økning i gebyret for utenbygds hytteeiere uten at dette har sammenheng med at ordningen blir dyrere for denne gruppen.

Konklusjon: alternativ 1 vil ikke være en lovlig ordning

Alternativ 5: Fastboende som betaler både for bolig- og fritidseiendommer kan søke om kommunalt tilskudd tilsvarende verdien av fritidsabonnementet. En forutsetning er at tilskuddspengene ikke tas av renovasjonsbudsjettet.

I dette tilfellet beholdes dagens system for å samle inn avfall, men det etableres en tilskuddsordning for fastboende med fritidseiendom, slik at de kan søke om å få erstattet gebyret ved bruk av kommunens frie midler. Etter gebyrregulativ for 2012 så vil alternativ 5 medføre at "innenbygds hytteeiere" og "utenbygds hytteeiere" vil betale kr 1 036, men at "innenbygds hytteeiere" kan søke kommunen og få tilbake kr 1 036 gjennom en tilskuddsordning.

Dette alternativet strider mot regler for unntak gitt i fl § 30 annet ledd samt prinsippet om selvkost i fl § 34. Alternativ 5 medfører i praksis en fritaksordning for innenbygds hytteeiere som er i strid med loven og som i strid med likhetsprinsippet i offentlig forvaltning, jfr. henvisninger til forarbeider og veiledere til loven, Sivilombudsmannen og Fylkesmannens brev av 16.8.2006 ovenfor. Selv om kommunen vil etablere en tilskuddsordning finansiert utenfor selvkostregnskapet til avfallsgebyret så sier loven at "*kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene*". Et lovkrav om selvkost medfører at kommunene ikke kan subsidiere avfallssektoren ved bruk av kommunens frie midler.

Konklusjon: alternativ 5 vil ikke være en lovlig ordning

Med hilsen

Knut M. Nergård
fung. miljøverndirektør

Evy Jørgensen
fagansvarlig

Innstilling til formannskapet:

Gruppen har sett på alternative forslag for betaling av den tvungne renovasjonsordningen. Disse er:

1. For de som i dag betaler både bolig- og fritidsabonnement - betales kr 555,- + mva for en større husholdningsdunk tilknyttet boligabonnementet i stedet for fritidsabonnement. Sparer med det kr 441,-, men pga at hele fritidsavgiften da må økes tilsvarende, blir den faktiske besparelsen på kr 301,- + mva.. Kostnadene inndeckes ved å øke grunnlaget for fritidsavgift tilsvarende $441 * \text{ant. abonnenter med dobbeltabonnement} = 179 = \text{tot kr } 78939,- + \text{mva}$. Vil også avlaste kapasiteten på oppsamlingsenhetene for fritid.
2. Fjerning av fritidsabonnement og innføring av vektbasert grovavfallslevering
3. Dagens ordning, men betaling av grovavfall på vekt
4. Bruk av større dunk for de som har abonnement for bolig og fritid for å avlaste kapasiteten på oppsamlingsenhetene for fritid. Skal ikke medføre endret betaling i forhold til dagens satser.
5. Tranøymodellen; Fastboende som betaler både for bolig- og fritidseiendommer kan søke om kommunalt tilskudd tilsvarende verdien av fritidsabonnementet. En forutsetning er at tilskuddspengene ikke tas av renovasjonsbudsjettet.
6. Willy A's forslag nr 2. Forutsetning: Alle som ikke bor i Ibestad kjøper sekker for levering til fritidscontainerne. For øvrig som forslag nr 2.
7. Willy A's forslag nr 2. Forutsetning: 50% av de som ikke bor i Ibestad kjøper sekker for levering til fritidscontainerne. Dette forslaget er tatt med som et tillegg til W A forslag som fremgår i pkt 6 fordi konsekvensen av og sannsynligheten for at ikke alle deltar i ordningen må belyses - enten i form av at de leverer avfall i våre containere uten å betale eller at de faktisk gjør som våre fritidsboligeiere; tar med seg husholdningsavfallet hjem til egen søppelboks - er ganske stor. Dette vil i så fall få den konsekvens at husholdningsdelen av renovasjonen (boliger) blir enda dyrere enn dagens ordning. For øvrig som forslag nr 2.

Innstilling:

- a) Fylkesmannens svarbrev datert 3/5-2012 på renovasjonsgruppas spørsmål om forhåndsvurdering av lovlighet av alternativ 1 og 5, tilsier at begge forslagene vil være ulovlige og dermed uaktuelle.
- b) Alternativene 2, 3, 6 og 7 er analysert og vurdert av gruppen. Disse alternativene er etter en grundig vurdering ikke funnet å tilfredsstillende kravene som oppdragsgiver stilte - spesielt m.h.p. at dagens husholdningsgebyr ikke skal økes.
- c) Alternativ 4 anbefales implementert i dagens ordning da dette vil gi økt kapasitet/mindre belastning på dagens oppsamlingsenheter for fritidsavfall. Kostnadene for økt dunkstørrelse anses uvesentlig og dekkes innenfor dagens gebyrer. Dette skal være et frivillig tilbud til abonnenter i Ibestad som kan sannsynliggjøre at en større dunk vil bidra til å oppfylle målsettingen med alternativ 4.

50/12 Budsjett og statusrapport - august 2012

Arkivsak-dok. 12/00277-6
Arkivkode. 150
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	06.09.2012	118/12
2 Kommunestyret	20.09.2012	50/12

Formannskapet har behandlet saken i møte 06.09.2012 sak 118/12

Møtebehandling

Ordfører fremmer forslag om tilføyelse av følgende tillegg i vedtaket:

Formannskapet ser med stor bekymring på overskridelsene og ber rådmannen sette inn nødvendige tiltak for å dekke inn underskuddet.

Votering

Rådmannens innstilling med forslag om tillegg ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet ber kommunestyret fatte følgende vedtak:

1. Budsjett- og statusrapport pr. august tas til etterretning.
2. Formannskapet ser med stor bekymring på overskridelsene og ber rådmannen sette inn nødvendige tiltak for å dekke inn underskuddet

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Budsjett- og statusrapport pr. august tas til etterretning.

Vedlegg:

1. Budsjett- og statusrapport pr august 2012

Saksframstilling:

I henhold til økonomireglementet legger rådmannen fram 3. budsjett- og statusrapport basert på regnskap og framdrift pr. mars.

Formannskap kan ta den til etterretning og/eller komme med merknader.

Vurdering:

Ved budsjettregulering nr 1 ble det foretatt budsjettreguleringer som medført at det ble avsatt 900.000 kroner til dekning av underskudd 2012. Denne budsjettregulering viser at merforbruk/mindreinntekter øker vel 1,1 mill. kroner slik at avsetningen er "spist opp" og vel så det. Budsjettkontrollen viser at det nå ligger an til et merforbruk på vel 200.000 kroner.

Det er imidlertid tre poster som ikke er med i budsjettkontrollen på grunn av usikkerhet og som kan gi reduserte utgifter/økte inntekter:

- Tall for samhandlingsreformen viser at kommunen har mindre utgifter som følge av at vi har klart å ta i mot alle ferdigutskrevne pasienter fra sykehuset og at innleggelser viser lavere tall enn forutsatt. Dersom utviklinga blir lik for resten av året, vil det medføre at kommunen får en besparelse på flere hundre tusen kroner.
- Eiendomsskatt kan også gi en merinntekt når prosjektet er ferdig.
- Bosetting av enslige mindreårige flyktninger viste i 2011 et positivt resultat. Det ligger an til et positivt resultat i 2012 også men det blir ikke tallfestet for regnskap og refusjoner er oppgjort.

Det er likevel særdeles bekymringsfullt at det positive resultat etter budsjettregulering nr 1 nå synes ikke å være tilstede. Det er hovedsakelig PRO som har fått økte utgifter og reduserte inntekter som medfører det endrede resultat.

Budsjettkontrollen må ha største oppmerksomhet framover og alle seksjoner må foreta de tiltak som er mulig for å redusere utgifter og øke inntekter.

Vedlegg til sak

Budsjett- og
statusrapport for aug

Budsjett- og statusrapport for august 2012

Ibestad kommune

Budsjett kontroll 2012 pr. august

Merforbruk/mindreinntekt +
Mindreforbruk/merinntekt (-)

Anslått resultat
pr. 31.12.

Drift

Rådmann/Stab	200
Oppvekst	Balanse
NAV	Balanse
Helse	Balanse
PRO	815
PNU	100

Felles finanser

Lønnsoppgjøret	Uavklart
Pensjon	Uavklart
Skatt/rammeoverføring	Balanse
Renter (utgift/inntekt)	Balanse
Avdrag	Balanse
Aksjeutbytte	Uavklart

Dekning underskudd 2011 (bud.reg. nr 1/2012) (900)
215

Regnskapsposter som medfører endring:

Momskompensasjon
Premieavvik

1. Kommentarer til budsjettkontrollen

Drift

Budsjettreguleringer som er vedtatt på rammenivå og som skal vedtas på ansvarsnivå av formannskapet er forutsatt vedtatt, og inkludert i denne rapport og kommentar.

Rådmann/stab

Som følge av lav strømpris ligger det an til en mindreinntekt på konsesjonskraft til tross for budsjettreduksjon i bud.reg. nr 1/2012.

Merforbruk IKT-utgifter

Samlet merforbruk/mindreinntekt 200.000 kroner.

Oppvekst

Balanse.

Bofellesskapet (mindreårige flyktninger) viste i 2011 en merinntekt på ca 1,6 mill. kr. Det er grunn til å anslå at med normal drift vil det også bli en merinntekt av minst samme størrelsesorden i 2012. Det kan imidlertid oppstå endringer slik at vi ikke vil budsjettere med et slikt overskudd i 2012 på nåværende tidspunkt.

NAV

Balanse, men budsjettet til økonomisk sosialhjelp er marginalt og kan medføre merforbruk

Helse

Helse har budsjettert med samme inntekt på pasientbehandling i 2012 som i 2011. Budsjettet var basert på at kommunen fikk en turnuslege som ville erstatte vikarleger fra januar. Vi får nå turnuslege fra august og det vil medføre at seksjonen ligger an til balanse.

Økonomisk har samhandlingsreformen slått positivt ut for Ibestad. Vi har ikke hatt pasienter liggende på sykehuset som har medført "døgnbot", og oversikten over innleggelser 1. halvår viser at vi har mindre innleggelser som kommunen må betale for og som kan gi en mindreutgift.

PRO

Mindreinntekt vederlag for pasienter i sykehjemmet som følge av mange korttidsbrukere (600.000 kroner).

Merforbruk lønn/drift sykehjemmet (600.000 kroner)

Mindreforbruk hjemmetjenesten

Mindreforbruk miljøarbeidertjenesten

Mindreforbruk kjøkken

Merforbruk psykiatri

Samlet anslått merforbruk 815.000 kroner.

PNU

Mindreutgift lønn som følge av vakanser og sykemeldinger.

Mindreinntekt refusjon oppmåling.

Merforbruk vintervedlikehold vei, jfr. kostnad 2011.

Samlet anslått merforbruk 100.000 kroner

Eiendomsskatt

Takseringen er inne i slutfasen og de foreløpige tall viser at eiendomsskatt vil utgjøre mer enn det budsjetterte beløp på 1,3 mill. kroner i 2012. Siden klagebehandling og fakturering ikke er ferdig vil ikke det endelige resultat være klart.

Lønnsoppgjøret

Lønnsoppgjøret i kommunal sektor er ikke ferdig (lokale forhandlinger) så derfor vet vi ikke om den avsatte potten er stor nok.

Pensjon

Vil ikke bli avklart før ved årets slutt.

Skatt-rammeoverføring

Regjeringa har i Revidert Nasjonalbudsjett økt kommunens skatteanslag til en økning på 4,5%. Ved utgangen av juni er økningen 3,3%. Dersom regjeringas skatteanslag slår til vil det gi en merinntekt til Ibestad kommune på ca 0,5 mill. kroner som forutsatt i bud.reg. nr 1. Dersom skatteinntekten blir som i juni blir det ingen merinntekt på Ibestad kommune. Endelig skatteinntekten vil vi ikke få klar før i midten av januar 2013.

Renter

Norges Bank sin styringsrente er overaskende satt med i februar. Kommunalbankens flytende rente er lavere enn den budsjetterte rente på 3,5 %. Dersom renta holder seg like lav resten av året kan det bli en besparelse på vel 300.000 kroner som forutsatt i bud.reg. nr. 1. Lavere utlånsrente betyr også lavere innskuddsrente, men kommunen blir mindre rammet av den.

Aksjeutbytte

Aksjeutbytte fra Hålogaland Kraft gir en merinntekt, men på grunn av lav rente kan renten på ansvarlig lån fra Hålogaland Kraft kan gi tilsvarende mindreinntekt.

Rådmannens konklusjon

Framgår av saksframlegget.

Investering

Investeringstiltakene er ikke vurdert i denne budsjettkontroll.

2. Statusrapport pr. august 2012

2.1. Rådmann/stab

A. Plan og utredningsarbeid vedtatt i budsjettet

Plan og utredningsarbeid

Årlige planer/utredninger

- ✓ Budsjett/økonomiplan
- ✓ Regnskap/årsrapport
  - Regnskap avlagt innen fristen 15.02.
  - Årsrapport ferdig 17.04.
  - **Behandlet i juni**
- ✓ Økonomimelding
  - **Behandlet i juni**
- ✓ Budsjettkontroll
  - 1. kontroll i mars
  - **2. kontroll i juni (økonomimeldinga)**

Delegeringsreglement

- ✓ **Bestilt verktøy for delegeringsreglement fra Kommuneforlaget.**

IA (inkluderende arbeidsliv) – utarbeide handlingsplan og iverksette tiltak (2009)

- ✓ Handlingsplan utarbeidet, drøftet med tillitsvalgte og informert om til administrasjonsutvalg, formannskap og kommunestyre.
- ✓ Handlingsplanen er sendt ut til seksjonene for iverksettelse.
- ✓ **IA/HMS grupper under opprettelse i seksjonene**

Internkontroll

- ✓ Styringsdokument internkontroll informasjonssikkerhet utarbeidet.

Personal – revisjon av diverse personalreglementer

- ✓ Lønnspolitisk plan (2009)
  - Forslag utarbeidet
  - **Godkjent i ledergruppa**
  - **Forslag sendt ut til drøfting med hovedtillitsvalgte**
- ✓ Permisjonsreglement (2009)
  - Vedtatt av kommunestyret 26.01.2012
  - Implementert i organisasjonen
- ✓ Arbeidsreglement (2009)

- ✓ Personalpolitiske retningslinjer (2011)
  - **Utkast ferdig**
- ✓ Velferdsreglement (2011)
  - Utarbeidet interne rutiner for erkjentlighetsgaver

Ferdigstillelse kommuneplanens arealdel (2010)

- ✓ Utsatt frist for merknader til 30.06.
- ✓ **Vedtatt ny gjennomgang før utlegging**

Gjennomgang IKT-kommunikasjon (2010)

Nye innkjøpsavtaler iverksettes (fortløpende arbeid)

- ✓ Nye innkjøpsavtaler for matvarer (til sykehjemmet)
- ✓ En del andre mindre avtaler ute på anbud

Fortsette omdømmearbeid

- ✓ Deltema i formannskapetets temamøte om kommunal service 11.04.

Fortsette arbeidet med målstyring

IKT-anskaffelse (telefoni)

- ✓ **Intern gjennomgang – etablering av arbeidsgruppe**

Oppdatering av arkiv til forskriftsmessig standard, jfr. ettersyn

- ✓ **Prioritet på servicetorget**

B. Andre tiltak i vedtatt budsjett

Bredbånd til Ibestad

- ✓ Gjennomført flere avklaringsmøter med aktører sammen med ordfører
- ✓ Sak til formannskapetets møte 29. mars
- ✓ Søknad om tilskudd fra fylkeskommunen til trinnvisutbygging
- ✓ **Innvilget tilskudd**
- ✓ **Utbygging ute på anbud**

Brannstasjon - kommunestyret ber rådmannen komme tilbake med ei sak i løpet av første halvår 2012.

- ✓ Drøftingsnotat til formannskapet 11. april
- ✓ **Sak i kommunestyret i juni**
- ✓ **Anbud kjøp av bygning i august**

Starte en prosess vedrørende drifta i Ibestad kommune med den hensikt å redusere driftsutgiftene.

- ✓ Gjennomgang av status/mulige tiltak i møte 23. mai med deltakelse fra formannskap, tillitsvalgte og seksjonsledere (fylkesmannens økonomimedarbeider innleder)
- ✓ **Tiltak lagt fram i økonomimelding**
- ✓ **Tiltak lagt fram for formannskapet i september**

Kjøp av tjenester/driftsavtale TdA

- ✓ Rådmannen arbeider med avtale
- ✓ **Avtaleutkast sendt TdA**

C. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

Lesebrett til formannskapetets medlemmer

- ✓ Vedtak fattet og anskaffelse iverksatt

Sykefravær

- ✓ Prosjektgruppe opprettet, arbeid igangsatt.
- ✓ Info i formannskapet 16.01.
- ✓ Info i kommunestyret 26.01
- ✓ **Prosjektgruppemøter avviklet**
- ✓ Fokusområde Hamnvik barnehage og Ibestad sykehjem etablert.
- ✓ Kurs og informasjon til mellomledere, tillitsvalgte og verneombud

Anmodning om at det brukes mer tid på personalforvaltning i kommunen

- ✓ **Arbeid startet**

Planprogram

- ✓ **Utkast til situasjonsbeskrivelse under arbeid**

Kommuneplanens samfunnsdel

- ✓ **Notat til formannskapetets møte 06.09.2012**

2.2. Oppvekst

A. Plan og utredningsarbeid vedtatt i budsjettet

Videre opplæring i det digitale system Fronter – alle i skolene (løpende)

✓

Videreutvikle det digitale senteret (løpende)

- ✓ Tilsatt leder ved servicetorget som er ansvarlig for videre drift.
- ✓ Etablert overlapping av drift.

Videreutdanning/etterutdanning av førskolelærere – regionalt samarbeid (løpende)

- ✓ Styrer på nasjonal lederutdanning.
- ✓ Nedsatt regional styringsgruppe for etterutdanningstilbud i regionen.
- ✓ Søknad om midler innvilget.

Oppussingsplan skoler/barnehager (2010)

- ✓ Samarbeid med PNU for prioriteringer er i gang.
- ✓ Forslagene vært ute til høring på enhetene.
- ✓ **Oppussing startet både skole og barnehage i henhold til utarbeidde planer etter befaring.**

Tilpasse skolenes og barnehagenes katastrofeplan/handlingsplan for ulykke til kommuneplanen (2010)

✓

Prosjekt foreldreveiledning (2010)

- ✓ Stilt i bero i påvente av et opplegg gjennom styret i PPD og IKK (interkommunale kontaktutvalg).

Utrede ressursbruken med hensyn til spesialundervisning ved ekstern bistand (2010)

- ✓ Ikke fått forventet tilbakemelding fra ekstern bistand.

Kvalitetsutvikling / kompetanseheving i barnehagene.

- ✓ Igangsatt

B. Andre tiltak i vedtatt budsjett

Utrede inn klimaet i Hamnvik barnehage.

- ✓ Har hatt forberedende samtaler mellom oppvekst og PNU. Mål ikke nådd.
- ✓ **Bedriftshelsetjenesten vil foreta nødvendige målinger i løpet av tidlig høst.**

Oppgradering av IKT i Ibestadskolen.

- ✓ Prioritert liste over utstyr er utarbeidet.
- ✓ Orientert formannskapet om at saken blir tatt opp i bud.reg. nr 1.

Utrede fortsatt 6-delning av klassene i Ibestad skole, barnetrinnet fra 1. august 2012.

- ✓ Sak fremmet for formannskapet sammen med tilstandsrapporten for skolene
- ✓ Seksjonens forslag til 6-delning følges opp.

C. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

Drift av Ibestad kulturhus.

- ✓ Stillingsbeskrivelse utarbeidet.
- ✓ Stilling er lyst ut.
- ✓ Daglig leder tilsatt – tiltredelse medio juni
- ✓ **Daglig leder tiltrådt – kontorsted kulturhuset.**

Opprettelse av ungdomsråd.

- ✓ Ungdomsråd er opprettet og rådet har konstituert seg.
- ✓ Avviklet 2 møter.
- ✓ Hatt 2 orienteringer i kommunestyret.

Utrede muligheten for ei organisering av 6-delning ved Ibestad skole, barnetrinnet.

- ✓ Utredning lagt fram for formannskapet.
- ✓ Saken under arbeid i samarbeid med skolen og de foresatte.

Evaluering av ordningen med opphold for mindreårige asylsøkere.

- ✓ Evalueringsskjemaer sendt ut til de som har befatning med saken.
- ✓ Høringsfristen er gått ut.
- ✓ Arbeidet med bearbeidelse av svarene er startet.
- ✓ Saken vil bli lagt fram til politisk behandling i løpet av vårhalvåret.
- ✓ **Kommunestyret vedtatt økning av antallet EM i bosettinga.**

Kinoframvisning i kommunen.

- ✓ Politisk behandling utsatt, og saken sendt tilbake til kulturutvalget og ungdomsrådet for uttalelse.
- ✓ Saken vil bli lagt fram på nytt i løpet av vårhalvåret.
- ✓ **Vedtatt Ibestad kulturhus som visningssted for kino.**

2.3. NAV

A. Plan og utredningsarbeid i vedtatt budsjett

Ruspolitisk handlingsplan

- Søkt tilskudd fra Helsedirektoratet via Fylkesmannen i Troms til kommunalt rusarbeid – innvilget midler til ½ årsverk i prosjektstilling
- Prosjektansvar er overført til Rådmannen

Boligsosial handlingsplan

- Arbeid startet

B. Andre tiltak i vedtatt budsjett

C. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret (rådmann)

2.4. Helse

A. Plan og utredningsarbeid vedtatt i budsjett 2012

Smittevernplan:

- ✓ Årlig rullering av smittevernplan.

Krise-/beredskapsplan (medvirke):

- ✓ Avd. for helse inngår i slikt planarbeid.

Utskifting av medisinsk utstyr i planperioden:

- ✓ Betalingsterminal – er nå på plass og fungerer utmerket.
- ✓ HMS-tiltak for de ansatte etter vernerunde: kontorarbeidsplasser – planlegging av garderobe mm.

Videre oppfølging av jordmor/helsesøster v/ svangerskap/fødsel:

- ✓ Jordmoravtalen år 2011 – Fortsetter i 2012 etter at kommuneoverlegen har diskutert saken med seksjonsleder KK Harstad og funnet kostnadseffektivt.

Tverrfaglig samarbeid innenfor aktuelle fagområder:

- ✓ Helse deltar ved behov til sykehusmøter/avtaler, NAV, PRO, barnevern, asylmottak.
- ✓ Samarbeid og nye utvidede IT-løsninger knyttet mot ny samhandlingsreformen pågår mellom spesialisthelsetjenesten/helse/PRO.

Tilbud til barn og unge med spesielle behov:

- ✓ Lege og helsesøster bistår i økt grad i ansvarsgrupper, søker og henviser til videre utredninger.
- ✓ Legen samarbeider med personalet ved Bofellesskapet om somatisk og psykisk helse. Regelmessige møter planlegges.

Kvalitetssikringsarbeid/nye rutiner i seksjon:

- ✓ Kommuneoverlege arbeider fortløpende med prosedyrer / rutiner.
- ✓ Kommuneoverlege er tilsynslege for sykehjemmet og rekvirerende lege for psykiatriteamet.
- ✓ HMS-arbeid: jobbes fortløpende med. Personalmøter 1 gang i mnd
- ✓ Stillingsbeskrivelser foreligger for alle faggrupper.
- ✓ Full-elektronisert rekvisisjonsordning er på plass
- ✓ Helsesøster er ferdig med sin utdanning.
- ✓ Videreføring av tidligere fysioterapiavtale i 20 % kommunal del.
- ✓ Kommunelege 2 på plass siden 01.09.2011
- ✓ Kommunelege 2 er stedfortreder ved kommuneoverlegens fravær.

Ombygging av legekantorresepsjonen

- ✓ Er nå ombygget

B. Andre tiltak i vedtatt budsjett:

- ✓ Budsjettinnsparinger i henhold til oppsatt budsjett for år 2012.
- ✓ Folkehelsekoordinator er på plass siden 01.07.2012
- ✓ Betydelig redusert bruk av vikarlege i 2012 – i 2011 ble vikarlege brukt i 40 uker. I 2012 18 uker.

- ✓ Turnuslege på plass begynner 15.08.2012 og jobber her i ½ år. Betaler leie og strøm selv – ytterlige redusert behov for vikarlege i 2013.

C. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret:

Fortsatt samarbeid med PRO i henhold til samhandlingsreformens intensjonen

- ✓ Utstyr, utvikling og felles planlegging

Utrede behov for endret dimensjonering av helsesøster/-legetjenster

- ✓ Utredning foretatt av kommuneoverlege (vil bli forelagt formannskapet i september)

2.5. PRO

A. Plan og utredningsarbeid vedtatt i budsjettet

HMS-plan (årlig rullering)

- ✓ HMS-plan er korrigert/vært på høring og skal behandles i AMU 2012

Beredskapsplan/beredskapslister:

- ✓ PRO-leder oppdaterer beredskapslister pr. 01.04 og 01.10 hvert år
- ✓ Deltar i kommunens interne samarbeid om beredskapsplan

Fortløpende oppfølging av samhandlingsreformen ut fra nye lovkrav 2012-2015:

- ✓ Nye lover integrert i tjenesten f.o.m. 01.01.2012
- ✓ Arbeidsgruppe fra administrasjonen + PRO + Helse jobber fortløpende
- ✓ Informasjon til politikere, ansatte og befolkningen min x2/år
- ✓ Kommunestyret har pr. 31.01.12 undertegnet samarbeidsavtaler med helseforetaket
- ✓ Kompetanseheving igangsatt.
- ✓ **Kommunestyret skal behandle/vedta de 7 resterende tjenesteavtalene med helseforetaket som er lovpålagt i samhandlingsreformen, september 2012.**

Kompetanse/opplæringsplan for helsepersonell:

- ✓ Opplæringsplan er rullert, vært på høring, og vært til sak i Administrasjonsutvalget, våren 2012.
- ✓ Opplæringsplanen brukes som søknad på tilskudd via Kompetanseløftet, Fylkesmannen – ikke mottatt tildeling av årlig tilskudd ennå.
- ✓ **3 mellomledere og rådmann skal delta på KS sitt pilotkommuneprosjekt for utvalgte inviterte kommuner med hovedtema “Styringsdata for Samhandlingsreformen”**

Demensplan:

- ✓ Lovpålagt fagplan som er en del av kompetanseplanen innen 2015
- ✓ Ikke påbegynt arbeidet
- ✓ 6 arbeidstaker påmeldt og startet opplæring i demens 2012, via interne kursmidler.

Bemanningsplan:

- ✓ Årlig gjennomgang i forbindelse med budsjettarbeid hver høst
- ✓ I år 2012 er det opprettet en ny sykepleierstilling med midler fra overtidsbudsjett som er tilsvarende redusert.
- ✓ Ny turnus etter ny bemanningsplan iverksatt f.o.m. mars 2012.
- ✓ Aktivitørstilling utlyst og det er gjort tilsetting, **tiltredelse august mnd. 2012.**
- ✓ Inngitt forslag til rådmann på tiltak for å rekruttere/beholde fagstab.
- ✓ Tettere oppfølging av sykemeldte, sykefraværsprosjektet i Ibestad 2012 har satt hovedfokus på fravær i sykehjem og barnehage.
- ✓ Sykepleierstillinger utlyst, det er gjort 2 tilsettinger, **ingen av de to tok/tiltrådte stillingene.**
- ✓ **Ny sykepleier på plass i 100 % stilling f.o.m. juni 2012, foreløpig som sommervikar/er søker på ledig 100 % stilling.**
- ✓ **Ledig 80 % sykepleierstilling utvides til 100 % innenfor gitte budsjetttrammer og utlyses august mnd. 2012.**

Overtidsbruk i PRO-tjenesten:

- ✓ Det er satt fokus på overtidbruk, kontroll og rapportering til rådmann/revisjon.
- ✓ **Nytt data- og lønssystem er tatt i bruk nå og gir månedlig oversikt over forbruk.**
- ✓ **Mangelfull fagbemanning i perioder og ferieavvikling med halvert fagbemanning har som tidligere medført stort overtidforbruk i gjenværende fagstab.**

IA-bedrift-oppfølginger:

- ✓ Oppfølging av overordnet handlingsplan for IA, Ibestad kommune, 2011-2013

KS-brukerundersøkelse/medarbeiderundersøkelse gjennomført via KS-programmet "Bedre kommune":

- ✓ Undersøkelsene er avsluttet og bearbeidet.

B. Andre tiltak i vedtatt budsjett

Arbeidsgruppe, samhandlingsreformen:

- ✓ Videreføring av arbeidsgruppen bestående av rådmann/ass.rådmann/kommuneoverlege/PRO-leder/4 mellomledere.
- ✓ Fastsatte møter og utgående informasjon- **ny informasjon ut i høst etter at politisk behandling med vedtak av de 7 resterende tjenesteavtalene foreligger.**
- ✓ Samhandlingsreformen starter 01.01.2012, og noe av daglig drift må tilpasses ut fra erfaringer som gjøres under veis.
- ✓ 2 pasientplasser/rom er satt i beredskap ved sykehjemmet
- ✓ 100.000 kr er prioritert medisiner og medisinsk forbruksvare for å møte merbelastningen med utskrivningsklare pasienter.
- ✓ Frist 01.07.12 for søknad på tilskuddsmidler for ØHJ-senger – **ikke mottatt skriftlig svar.**
- ✓ Søkt på tilskudd fra Kreftforeningen for å opprette deltidsstilling som kreftkoordinator i Ibestad – fikk avslag.
- ✓ Søkt tilskudd for aktivisering/økte tilbud ved aktivitetssentrene for hjemmeboende eldre – avventer svar.
- ✓ Økt møte- og vedtakshyppighet til x 1/uke for å møte økt forespørsel av tjenester på kort varsel. Vedtaksteamet heter nå Koordineringsteamet.
- ✓ **For å etterkomme medisinske behandlingskrav i sykehjemmet for utskrivningsklare pasienter fra sykehuset er det hittil i år investert ekstra i medisinsk utstyr-innkjøp tilsvarende minimum kr. 60 000,-.**
I tillegg kommer ekstra medisinerutgifter til behandlinger som tidligere ikke er gitt i sykehjemmet, uten eksakt kostnadsberegning foreløpig.
Det avspeiler seg også utvidet laboratorie-bruk med større prøvetakingshyppighet for den nye pasientgruppen i sykehjemmet som kommer tidlig ut fra sykehuset, for å følge opp den medisinske behandlingen.

Vedlikehold av kommunale bygg:

- ✓ Utvendig vedlikehold av sykehjem og helsesenter på sakskartet.
- ✓ **Noe høyst påtrengende vedlikehold av sykehjemmet er utført.**

Oppfølging/videreføring av seniorsamtaler:

- ✓ Foretas fortløpende

Innsparingstiltak på budsjett 2012:

- ✓ Merforbruk år 2011 skal inn i innsparingsplan for årene 2012-13.
- ✓ Det foreligger konkrete iverksatte tiltak på innsparinger på 272 000 kr. for 2012.
- ✓ **Innsparinger iverksatt**

Brannverntilsyn/med pålegg:

- ✓ Nye brannvernpaneler og flere brannavlesningsstasjoner utskiftet i sykehjemmet
- ✓ Nye brannslukningsflasker utskiftet i hele sykehjem/helsesenter
- ✓ Varmedetektorer er utskiftet med røykdetektorer i hele sykehjemmet
- ✓ Jordingsfeil på flere steder er utbedret i sykehjemmet
- ✓ Taklamper som er 38 år gamle er utskiftet i hele sykehjemmet grunnet slitasje/brannfare.

Mattilsynets pålegg:

- ✓ Det har vært kontroll/ettersyn fra Mattilsynet ved sykehjems-kjøkken, der de ulike pålegg er etterkommet.
- ✓ Siste pålegg om ROS-analyse og internkontroll rapportert inn 18.05.12.

C. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

Delegasjon av budsjettansvar:

- ✓ Mellomlederne har fått delegert budsjettansvar på enkeltområder på sin seksjon.
- ✓ Mellomledergruppen er utvidet med kokk/kjøkkenleder grunnet ansvar/oppgaver.

Innføring av medarbeidersamtaler:

✓

Introduksjonsperm til nytilsatte:

- ✓ Alle nytilsatte får perm med viktig informasjon og bedre oppfølging/ivaretagelse av den enkelte nytilsatte enn tidligere.
- ✓ Vi øker fokus og tiltak på omdømmebygging.

2.6. PNU

A. Plan og utredningsarbeid vedtatt i budsjett

Ferdigstille beredskapsplan (2009)

- ✓ Oppstartet og skal videre bearbeides snarest.
- ✓ Er oppstartet og har fått inn en del tilbakemeldinger fra øvrige seksjoner
- ✓ Tas opp av seksjonsleder PNU på ledermøtet for videre framdrift

Gårdskartlegging (startet i 2009)

- ✓ Mål delvis nådd.
- ✓ Gårdskartene utsendt i januar 2012 til alle gårdeiere i kommunen.
- ✓ **Tilbakemeldinger fra gårdeiere innkommet**

Tilstandsrapport på kommunale bygg inkl. HMS (2009)

- ✓ Mål delvis nådd
- ✓ **Prioriteringsrekkefølge vedtatt, deler av denne er gjennomført og fortsetter fortløpende.**

Landbruksplan for Ibestad kommune, politisk avklaring (2010)

- ✓ Mål delvis nådd. Legges ut med kommunens arealplan.
- ✓ **Kart vedrørende prioriterte landbruksområder ferdig, utlevert til bondelaget for uttalelse.**

Prosjekt vedr. innføring av elektronisk byggesøknader (2010)

- ✓ Mål ikke nådd
- ✓ **Prioriteres ikke på nåværende tidspunkt.**

Arealplanarbeid (2010) - kartgrunnlag for arealplanen, digitalt kartverk.

- ✓ **Kartrevisjon starter om kort tid. SOSI-filer mottatt fra Hinnstein**
- ✓ **Beskrivelsesrevisjon er startet**

Nytt gebyrregulativ for vann og avløp, oppgraderes i hht selvkostprinsipp (2010)

- ✓ Mål ikke nådd

Avgift for bruk av kommunale havner (2010)

- ✓ Mål ikke nådd

Status for veger som vedlikeholdes av kommunen/overføre vedlikeholdsansvar til private (2010)

- ✓ Betingelser til "nedklassifisering" av kommunal drift til privat tatt med i hovedplan for alle veger i kommunen.
- ✓ Inntatt i revisjon av hovedplanen for veger.

Revisjon av sentrumsplan for Hamnvik – oppstart (2011)

- ✓ Startet internt.
- ✓ Mål ikke nådd.

Hovedplan avløp – oppstart (2011)

- ✓ Ikke oppstartet

Revisjon av HMS for seksjonen (2011)

- ✓ Pålegg fra arb.tilsynet angående avløp utetjenesten er godkjent

Gjennomgang organisering brannvern (2011)

- ✓ Ikke oppstartet

Avslutte "Ibestadfjæra" deponi (2011)

- ✓ Status avklares

B. Andre tiltak i vedtatt budsjett

Reguleringsplan for Engenes

- ✓ Oppstartet.
- ✓ Det er avvirket første møtet med planleggingsteam og representanter på Engenes.
- ✓ Varsel om oppstart av regulering annonsert i januar 2012

Nedbemanning – konkurranseutsetting FDV-avdelinga

- ✓ Oppstartet
- ✓ Avdelinga nedbemannet som følge av vakanse som ikke er lyst ledig.

Driftsavtale med Ibestad Eiendom

- ✓ Avtale inngått 2011.
- ✓ Lite oppdrag i 2012, mye på grunn av liten bemanning i uteseksjonen.
- ✓ Skal avklare med Ibestad Eiendom om status 2012, og et eventuelt videre samarbeid.

Utrede inneklimate i Hamnvik barnehage

- ✓ Pågår, oppdrag bestilt hos Sør-Troms Bedrifthelsetjeneste

Utrede Breivoll industriområde slik at det framstår som "etableringsklart"

- ✓ Det jobbes med noen fradelinger inne på området.

Salg av deler av tidligere videregående skole

- ✓ Eiendom fradelt (internat og kantine)

Salg av bygning til Ibestad ASVO AS

- ✓ Foreløpig i bero. Mulig flytting til andre deler av bygget vurderes.

Salg av jordbruksland til Einar Johan Dons

- ✓ Eiendom fradelt

Oppfølging/framdrift investeringsprosjekter:

Fortau Hamnvik - planlegging/grunnverv

- ✓ Reguleringsplan godkjent.
- ✓ Kjøpsavtale inngått med Statskog

- ✓ Oppmåling av samtlige 18 tomter er foretatt i høst 2011
- ✓ Arbeider kontinuerlig med grunnerverv
- ✓ Tilbudsdokumenter for prosjektering av anleggsarbeidene utsendt. Midlertidig stoppet for å avklare nærmere med Statens Vegvesen.

Ibestad kulturhus – reovering av maskinrom svømmehall

- ✓ Skisseprosjekt utarbeidet inkl. kostnadsestimat.
- ✓ Tekniske løsninger og omfang er avklart.
- ✓ Søknad om godkjenninger under utarbeidelse.
- ✓ **Søknad om spillemidler sendt, fått avslag på disse. Saken stilt i bero inntil videre.**

Kommunale veier – rehabilitering

- **Pågår, ferdig september 2012**

Rehabilitering kommunale bygg

- ✓ Delvis oppstartet mht vedlikeholdsplan for 2012 med nært samarbeid med de øvrige seksjoner.
- ✓ **Kommunestyrets prioritering 14.06.**

Ytre Andørja Vannverk – vannbehandlingsanlegg

- ✓ Anlegget ute på tilbudsberging
- ✓ **Anbud forkastet på grunn av for høy pris**
- ✓ **Ny anbudsrunde**

Lager/garasje (brannstasjon) for FDV-avdelinga

- ✓ **Anbudsrunde gjennomført**

Etablering av Miljøstasjon

- ✓ **Bevilgning i juni 2012**
- ✓ **Framdrift i samarbeid med HRS**
- ✓ **Byggesøknad fra HRS ventes inn i nær fremtid.**

C. Politiske/administrative vedtak i budsjettåret

Kartlegge leiejord

- ✓ Kommunen er pålagt å ha oversikt over leieavtaler for jord, ajourhold av dette.
- ✓ **Oppstartet**

Etablere SD – anlegg

- ✓ For drift av tekniske anlegg kommunale bygg
- ✓ **Befaring avholdt høst 2011**

Reguleringsplan Fv 848

- ✓ **Reguleringsplan ferdig**
- ✓ **Høringsresultater under bearbeidelse**

“Skrotnisseprosjektet”

- ✓ **Igangsatt, avsluttes i løpet av uke 39.**

Scooterløyver

- ✓ Brev med vedlagt søknadskjema om at nye løyver er påkrevd sendes ut.

Anbud brøyting fra høsten 2012

- ✓ Pågår, utlysning i uke 38

Oppmålingsgebyr – sak om vurdering gebyr for tomtefelt

51/12 Økonomitiltak - tiltak for å få balanse i kommunens økonomi

Arkivsak-dok. 12/00425-4
Arkivkode. 240
Saksbehandler Helge Høve

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	06.09.2012	120/12
2 Kommunestyret	20.09.2012	51/12

Formannskapet har behandlet saken i møte 06.09.2012 sak 120/12

Møtebehandling

Formannskapet gir følgende signaler på de foreslåtte økonomitiltakene:

1. **Se “resten” av tidligere videregående skole:** Settes litt på vent men er åpen for salg.
2. **Tilskudd frivilligsentralen:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
3. **Opphør tilskudd til boligetablering:** Ordningen må evalueres og ordningen skal opprettholdes inntil den er evaluert.
4. **Tilskudd lbestad fellesråd:** En ordning en allerede ser på og vil se nærmere på.
5. **Organisasjonsendring:** Enig i at en må ta kutt ut i reduksjon av årsverk og ved å ta ut oppgaver.
6. **Opphør utleie av Ånstad skole:** Det må vurderes å stanse utleie av lokalene/bygget (det må settes en dato) – dette for å redusere strømkostnadene.
7. **Omorganisering/reduksjon av kulturmidler:** Det bør fortsatt være støtte på aktiviteter for barn og unge. Gjeldende regelverk bør evalueres og ev. endres.
8. **Tak på midler til “tilpasset opplæring”:** Enighet i gjennomføring av dette tiltaket.
9. **Opphør leie av digitalt senter:** Det digitale senteret må brukes mer.
10. **Barnehagestrukturen:** Opprettholdes slikt det er i dag, men dersom det skjer en reduksjon i barnetallet må en på nytt se på strukturen.
11. **Tilskudd til arbeidsmarkedstiltak: Se på muligheten for reforhandling.**
12. **Legevakt:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
13. **Legetjenesten:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
14. **Redusere antall sykehjemsplasser:** En må vurdere hvilket antall sengeplasser en skal ha.
15. **Kjøkkendrift (1):** Ja, og det bør også sees på muligheten for at dette tilbys til barnehagen.
16. **Kjøkkendrift (2):** Ja.
17. **Redusere antall støttekontakttimer:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
18. **Aktivitørstillinger:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
19. **Brannordning:** Dette må utredes nærmere.
20. **Overføre vedlikehold av veier til private:** Ikke aktuelt.
21. **“Teknisk” drift:** Ja.
22. **Effektivisering av tjenesteproduksjon:** OK.
23. **Konkurransetsetting:** Sees i sammenheng med 21.
24. **Eiendomsskatt:** Ingen signaler ønskes gitt her.

Votering

Rådmannens innstilling med tilhørende signaler på de ulike tiltak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret ber rådmannen følge opp/utrede følgende tiltak for å få balanse i kommunens økonomi:

Formannskapet gir følgende signaler på de foreslåtte økonomitiltakene:

1. **Se “resten” av tidligere videregående skole:** Settes litt på vent men er åpen for salg.
2. **Tilskudd frivilligsentralen:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
3. **Opphør tilskudd til boligetablering:** Ordningen må evalueres og ordningen skal opprettholdes inntil den er evaluert.
4. **Tilskudd lbestad fellesråd:** En ordning en allerede ser på og vil se nærmere på.
5. **Organisasjonsendring:** Enig i at en må ta kutt ut i reduksjon av årsverk og ved å ta ut oppgaver.
6. **Opphør utleie av Ånstad skole:** Det må vurderes å stanse utleie av lokalene/bygget (det må settes en dato) – dette for å redusere strømkostnadene.
7. **Omorganisering/reduksjon av kulturmidler:** Det bør fortsatt være støtte på aktiviteter for barn og unge. Gjeld ende regelverk bør evalueres og ev. endres.
8. **Tak på midler til “tilpasset opplæring”:** Enighet i gjennomføring av dette tiltaket.
9. **Opphør leie av digitalt senter:** Det digitale senteret må brukes mer.
10. **Barnehagestrukturen:** Opprettholdes slikt det er i dag, men dersom det skjer en reduksjon i barnetallet må en på nytt se på strukturen.
11. **Tilskudd til arbeidsmarkedstiltak: Se på muligheten for reforhandling.**
12. **Legevakt:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
13. **Legetjenesten:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
14. **Redusere antall sykehjemsplasser:** En må vurdere hvilket antall sengeplasser en skal ha.
15. **Kjøkkendrift (1):** Ja, og det bør også sees på muligheten for at dette tilbys til barnehagen.
16. **Kjøkkendrift (2):** Ja.
17. **Redusere antall støttekontakttimer:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
18. **Aktivitørstillinger:** Ikke aktuelt å gjøre noe med.
19. **Brannordning:** Dette må utredes nærmere.
20. **Overføre vedlikehold av veier til private:** Ikke aktuelt.
21. **“Teknisk” drift:** Ja.
22. **Effektivisering av tjenesteproduksjon:** OK.
23. **Konkurransesutsetting:** Sees i sammenheng med 21.
24. **Eiendomsskatt:** Ingen signaler ønskes gitt her.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Kommunestyret ber rådmannen følge opp/utrede følgende tiltak for å få balanse i kommunens økonomi:

Vedlegg:

Her bestemmer du hvilke dokumenter som er vedlagt, ut fra hva som er registrert på arkivsaken. Du kan også henvise til dokumenter som ikke vedlegges.)

Kort beskrivelse av saken

I økonomimeldinga presenterte rådmannen 24 mulige tiltak for å få økonomien i balanse. Kommunestyret vedtok som pkt. 8:

Rådmannen bes utrede følgende punkt i økonomimeldingens kap. 6:

- a. Pkt. 15 Kjøkkendrift*
- b. Pkt. 21 Teknisk drift*
- c. Interkommunalt samarbeid*

Politisk ledelse ønsker at saken skal behandles som egen sak som kan resultere i innspill til kommende budsjett og økonomiplanbehandling.

Saksutredning

Her framgår de 24 tiltak som rådmannen presenterte som oppfølging av kommunestyrets budsjettvedtak om å “*starte en prosess vedrørende drifta i Ibestad kommune med hensikt å redusere driftsutgiftene*”. Dette er blitt ytterligere aktualisert gjennom et regnskapsmessig underskudd for 2011 på ca 2,5 mill. kroner. Tiltakene er ikke forslag fra rådmann, men mulige tiltak for å redusere driftsutgiftene. Mange av tiltakene vil trenge nærmere utredning for å kunne settes i verk.

1. Selge «resten» av tidligere videregående skole

- Driftsutgifter 2012
  - Strøm ca 2-300.000 kr
  - Forsikring ca 45.000 kr
  - Kommunal avgifter mm ca 50-100.000 kr
  - Utgiftene vil bli redusert ved salg av deler av bygningsmassen
- Konsekvenser:
  - Mindre disponible lokaler

2. Tilskudd frivilligsentralen

- Kommunalt tilskudd – 170.000 kroner
- Konsekvens:
  - Tap av statstilskudd ca 250.000 kroner
  - Redusert frivillig innsats

3. Opphør tilskudd til boligetablering

- Tilskudd 2011 = ca 300.000 kroner
- Bør vurdere effekten av ordninga
- Konsekvens:
  - Usikker

- Ingen stimulering til etablering i kommunen

4. Tilskudd Ibestad fellesråd

- Tilskudd 2012 = 2,073 mill. kroner
- Bare Bjarkøy har høyere tilskudd pr innbygger (Dyrøy på samme nivå)
- Ibestad 1.400 kr pr innbygger
- Snitt Tromskommunene 504 kroner pr innbygger
- Overskudd 2011 = 99.000 kroner

5. Organisasjonsendring

- Gradvise endringer over tid
- Seksjonsvis
  - Stab
  - Oppvekst
  - NAV
  - Helse
  - PRO
  - PNU
- Økonomisk besparelse kun ved reduksjon i stillinger
- Ressursbesparelse ved mer effektiv drift

6. Opphør utleie av Ånstad skole

- Innsparing: Strøm ca 100.000 kroner
- Konsekvens:
  - Trening må flyttes til Ibestadhallen
  - Aktiviteter som sangøvelser og seniordans må flyttes til andre lokaler eks. Kulturhuset eller skoler

7. Omorganisering/reduksjon av kulturmidler

- Dagens samlede tilskudd er 220.000 kroner
- Mulig innsparing 100.000 kroner
- Omlegging av støtte fra driftsstøtte til støtte til enkelt tiltak
  - Kan medføre nytenking og nye tiltak
  - Mer mangfold
- Konsekvens:
  - Mer krevende for søkere som må søke på konkrete tiltak

8. Tak på midler til «tilpasset opplæring»

- Omlegging fra spesialundervisning til tilpasset opplæring/spesialundervisning
- Nedgang i elevtallet
- Vil gjelde både den kommunale skolen og Montessoriskolen
- Konsekvens:
  - Ukjent

9. Opphør leie av digitalt senter

- Driftskostnad ca 100.000 kr pr år.
- Ikke ressurser til å følge dette opp
- Lite bruk siste år:
  - 2 studenter
  - Få videokonferansen

- Konsekvens:
  - Studenter må til Sjøvegan eller Harstad for eksamen eller forelesninger
  - Vi kan ikke delta i videokonferanser

10. Barnehagestruktur

- 1 avd. med 7 barn (10 plasser) i Ånstad barnehage i dag
- 3 avd. med 39 barn (50 plasser) i Hamnvik barnehage
  - 4 ledige plasser
- Dersom barnetallet fortsatt går ned?
- Utvidelse i Hamnvik ikke vurdert
- Besparelse ved 3 avd. i et bygg = ca 1 000 000 kroner
- Konsekvens:
  - En barnehageavdeling mindre i kommunen

11. Tilskudd til arbeidsmarkedstiltak

- Tilskudd til Ibestad ASVO
- 15 VTA-plasser (Varig Tilrettelagt Arbeidsplasser)
- Medfinansiering 35,7 % = kostnad 701.500 kr
- Kommunens tilskudd høyt i fylkessammenheng
- Reforhandle avtale
- Konsekvens:
  - Kommunen må opprette dagsenter som tilbud

12. Legevakt

- Deltakelse i interkommunal legevakt
- Kostnad ukjent – ikke utredet
- Konsekvens:
  - Pasienter må reise til en annen kommune for å komme på legevakt
  - Vil være negativt i forbindelse med samhandlingsreformen

13. Legetjeneste

- Interkommunal legetjeneste
- Besparelse – ikke utredet
- Konsekvens:
  - Pasienter må risikere å dra ut av kommunen for å komme til lege

14. Redusere antall sykehjemsplasser

- Største delen av 2012 har belegget vært lavere enn 34 senger (10 av 15 uker)
- Redusere med 1 til 2 plasser
- Antall eldre går ned
- Har vært redusert belegg i store deler av 1. halvår
- Besparelse = 0,5 årsverk
- Konsekvens:
  - Terskel for å få plass kan bli høyere
  - Økt press på hjemmesykepleien

15. Kjøkkendrift (1)

- Investeringsutgifter – ca 100.000 kroner – økt egenproduksjon
- Årlig besparelse – ca 100.000 kroner
- Konsekvens:

- Økt egenproduksjon

16. Kjøkkendrift(2)

- Nytt prinsipp for matlaging:
  - Kjøøl/frys
  - Kjøp middag fra andre leverandører
- Konsekvens:
  - Bemanningsreduksjon
  - Andre effekter ikke vurdert

17. Redusere antall støttekontakttimer

- Max 2 timer pr uke pr bruker
- Innsparing ca 50.000 kroner
- Konsekvens:
  - Økt press på andre deler av hjemmetjenesten/psykiatrien/forebyggende tiltak
  - Strengere tildelingskriterier

18. Aktivitørstillinger

- Ikke lovpålagt tjeneste
- 0,5 årsverk i sykehjemmet = ca 200.000 kroner
- 2 x 0,2 årsverk ved aktivitetssentrene = ca 160.000 kroner
- Konsekvens:
  - Reduksjon av forebyggende tiltak
  - Trivselstiltak
  - Økt trykk på hjemmetjenesten

19. Brannordning

- Kommunens brannberedskap koster vel 1 mill. kroner
- Utrede brannordning/-organisering
- Konsekvens:
  - Utredning må kjøpes eksternt – kostnad!
  - Ikke vurdert

20. Overføre vedlikehold av veier til private

- Vedlikehold av veier koster ca 2 mill. kroner i kjøp av tjenester
- Konsekvens:
  - Veier må vedlikeholdes av private
  - Bompenger?

21. “ Teknisk” drift

- Flere driftsenheter:
  - FDV – tekniske tjenester
  - Ibestad Eiendom AS
  - Kirkelig Fellestråd
- Felles driftsenhet?

22. Effektivisering av tjenesteproduksjon

- Fokus mot dette på grunn av strammere budsjetterammer
- Reduksjon i administrative stillinger:
  - Oppvekst = 1 årsverk

- PRO = 0,2 årsverk
- Omorganisering kultur/skatteoppkrever
- Personal
- Rådmann er også økonomisjef
- Ikke full stilling som ass.rådmann

23. Konkurransetsetting

- Vedtak fra 2011-budsjettet:
  - Full konkurranseutsetting av FDV-avdelinga
- Ikke gjennomført
- 1 årsverk redusert/vakanse
- Begrenset marked i Ibestad kommune?
- Særdeles arbeidskrevende
  - Vil kreve kjøp av ekstern ressurs

24. Eiendomsskatt

- Dersom vi ikke klarer å få balanse med andre tiltak vil økning av eiendomsskatten være et aktuelt tiltak

Helse og miljø (HMS og “tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))

Vurderes ikke i denne sammenheng

Personell

Vurderes ikke i denne sammenheng

Økonomi

Vurderes ikke i denne sammenheng

Rådmannens konklusjon

Rådmannen legger saken fram som en åpen saks der kommunestyret får mulighet til å prioritere hvilke tiltak som skal tas med kommende budsjett og økonomiplan eller utredes.

52/12 Evaluering av kommunal ledelse og administrasjon lbestad kommune

Arkivsak-dok. 12/00752-1
Arkivkode. 032
Saksbehandler Terje Andreassen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	06.09.2012	122/12
2 Kommunestyret	20.09.2012	52/12

Formannskapet har behandlet saken i møte 06.09.2012 sak 122/12

Møtebehandling

Omforent forslag om å endre kostnaden gitt i pkt. 2 fra 30.000 kroner til 40.000 kroner.

Votering

Rådmannens innstilling med foreslåtte endring i pkt. 2 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet fattet følgende vedtak:

1. Formannskapet slutter seg til innstilling fra IDE-prosjektet om å engasjere KS-Konsulent og benytte metoden angitt som Kommunekompasset i evaluering av lbestad kommunale administrasjon og ledelse høsten 2012.
2. Kommunens kostnader anslått til 40.000 kroner dekkes ved bruk av midler til utvikling.

Saksfremlegg

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Formannskapet slutter seg til innstilling fra IDE-prosjektet om å engasjere KS-Konsulent og benytte metoden angitt som Kommunekompasset i evaluering av lbestad kommunale administrasjon og ledelse høsten 2012.
2. Kommunens kostnader anslått til 30.000 kroner dekkes ved bruk av midler til utvikling.

Vedlegg:

- (1) Prosjektspesifikasjon/mandat for evaluering av lbestad kommune
- (2) Evalueringsrapport Kåfjord kommune - Kommunekompasset

Kort beskrivelse av saken

Det henvises til kommunestyrevedtak av 14.06-12 hvor IDE-prosjektet ble gitt i oppdrag å "søke midler til ekstern bistand for en gjennomgang av organisasjonen i kommunen".

Fakta i saken

En rekke kommuner både i Danmark, Sverige og Norge har nyttet Kommunekompasset for evaluering av kommunal ledelse og administrasjon. Metoden er godt innarbeidet hos KS-Konsulent, og en evaluering vil kunne gjennomføres tilnærmet når Ibestad kommune ønsker dette utført.

Vurdering

Prosjektleder IDE-prosjektet har oppfattet oppdraget slik at det er behov for en ekstern gjennomgang av kommunal ledelse og administrasjon, som grunnlag for eventuelle organisatoriske eller prosess/rutine-relaterte endringer i kommunen. Kommunen har ikke avsatt egne midler til denne oppgaven, men det er et ønske om å gjennomføre en evaluering relativt nært i tid.

IDE-prosjektet har fokusert på å utforme et mandat for oppgaven, for deretter å finne løsninger som ivaretar evalueringskravene, kan gjennomføres innen kalenderåret, og som ikke innebærer større kostnader for Ibestad kommune, hverken økonomisk eller personellmessig.

En evaluering ved bruk av Kommunekompasset ivaretar de forhold som ønskes evaluert i kommunen, og innebærer også flere fordeler:

- (1) ENKELT: Standardisert evaluering målt opp mot "Idealkommunen". Gjennomføres kun av KS-K og anbudsrunder behøves ikke.
- (2) RASKT: 2 dager intervjuer/datainnsamling, 2 dager resultatanalyse, 1 dag presentasjon av resultatet. Kan i prinsippet gjennomføres tidsmessig når Ibestad kommune ønsker dette.
- (3) BILLIG: Totalt ca 70.000,-. Av dette vil ca 40.000,- kunne dekkes av KS OU-fond. Ibestad kommune må da kun bidra med 30.000,- av finansieringen. (En full evaluering vil anslagsvis koste ca 200.000+)

Helse og miljø (HMS og "tradisjonelle miljøspørsmål (eks. forurensning))
Ingen konsekvenser

Personell

Metoden krever lite personellressurser i planlegging, og datainnsamling/intervjuer gjennomføres i løpet av en kort periode. Metoden er derfor lite krevende for kommunen.

Økonomi

Under forutsetning av at det innvilges et tilskudd fra KOU-fondet vil kommunens kostnader til gjennomføring av undersøkelsen utgjøre 30.000 kroner. Det er ikke

avsatt midler til et slikt tiltak. Kommunestyret bevilget et beløp til utviklingstiltak som kan disponeres til dette formålet.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener at IDE-prosjektets innstilling skal tas til følge selv om denne undersøkelsen er noe mindre omfattende enn prosjektspesifikasjon/mandat.

Vedlegg til sak

Kåfjord_Evaluering_
Kommunekompasset_

PROSJEKTSPEFIFIKA
SJON -eval IK v2.doc

PROSJEKTSPEKIFIKASJON

Prosjekt: "Evaluering av kommunal ledelse og administrasjon Ibestad kommune"

Visjon: *IDE - Ibestad Driver Effektivt*

Prosjektmål

Ibestad formannskap vedtok 31. mai 2012 å søke bistand for vurdering av mulige organisasjonsendringer i kommunen. Formannskapet anmoder her IDE-prosjektet (kommunens omstillingsprosjekt) om støtte til søknad om ekstern bistand til dette arbeidet.

"IDE-prosjektet bes om å søke midler til ekstern bistand for mulig omorganisering i kommunen".

IDE-prosjektet har gjennomført en kort analyse av oppdraget, og har vurdert at formannskapet ønsker følgende:

1. Gjennomføre en total evaluering av dagens struktur
  - En vurdering av kommunal administrasjon og ledelse.
  - En vurdering av tjenesteytende enheter.
2. Å identifisere områder for endring, og skape legitimitet for de endringer som bør gjøres.
4. Gjennomføringen skal gjennomføres med ekstern bistand for å sikre legitimitet av analysen.
5. Analysen skal ende opp i konkrete anbefalinger, forslag eller tiltak som skal gi et godt grunnlag for politisk behandling og eventuelle tiltak om organisasjonsendringer i kommunen.

Nåsituasjon

Ibestad kommune er av Troms Fylkeskommune definert som omstillingskommune. I løpet av de siste 30 årene har kommunen mistet mange viktige arbeidsplasser og befolkningsantallet er halvert.

Ibestad kommune ønsker å snu den negative trenden og har som uttalt målsetting å oppnå etablering av nye arbeidsplasser samt tilflytting og vekst i kommunen.

Kommunens administrasjon og ledelse må være velfungerende og bidra på en positiv og konstruktiv måte i ivaretagelse av eksisterende befolkning og arbeidsplasser, samt kunne bidra til og støtte nye vekstinitiativer. Kommunens ledelse og administrasjon skal fungere godt hver for seg og utfylle hverandre på en god måte for at kommunen som helhet skal kunne oppnå ønsket endring.

Formannskapet i Ibestad kommune har besluttet at kommunens administrasjon og ledelse skal evalueres, med målsetning om å utvikle kommunen til å bli best mulig organisert for å møte dagens og morgendagens utfordringer.

Ibestad kommune har ikke tidligere gjennomført noen strukturert total evaluering av den kommunale struktur.

Prosjektbeskrivelse

Hensikten med dette prosjektet er å gi anbefalinger til politisk ledelse og kommunal administrasjon som grunnlag for beslutninger om eventuelle organisatoriske endringer i Ibestad kommune.

Følgende områder anbefales evaluert/vurdert:

1. Ledelse.
Tar kommunens ledere ansvar for at vedtatte rammer disponeres i vedtak/lovverk, og innenfor fastsatte kvalitetsmål og tildelte ressurser, personellmessig og økonomisk.
2. Styring.
Prioriterer kommunens ledelse til enhver tid de områder som man trenger å være dyktigst på (og ikke alt det andre), konkretisere hva man faktisk ønsker og oppnå av kvalitet og kvantitet, underveis måle om man er på riktig vei, iverksette korrigerende tiltak, samt beskrive resultatene når man oppnår eller evt. ikke når de mål man har satt seg. (Balansert målstyring)
3. Lederstruktur.
Er det en helhetlig ledelse i kommunen og en organisasjonskultur som ivaretar behovet for helhet, kvalitet og effektivitet, og som bidrar til gode samarbeidsformer internt og interkommunalt
4. Forbedring og forenkling av arbeidsprosesser.
Gjennomføres riktige arbeidsprosesser ut fra politiske og administrative vedtak.
5. Omdømme.
Bidrar alle ansatte, politikere og ledere til at lbestad kommune fremstår som en kompetent og profesjonell organisasjon med gode tjenester til våre kunder/brukere.
6. Verdier og holdninger.
Hvilke verdier og holdninger preger ansatte i lbestad kommune. Felles verdivalg må være godt utarbeidet gjennom hel organisasjonen, og det må bli lagt stor vekt på medvirkning i dette arbeidet.

Organisasjon

Oppdragsgiver:	lbestad kommunestyre.
Prosjekteier:	Formannskapet.
Styringsgruppe:	Ideminister, styreleder Ideprosjekt, ordfører, prosjektleder.
Referansegruppe:	Nedsettes av formannskapet. Bredt sammensatt, til støtte for eval.teamet/styringsgruppen.
Prosjektleder/evalueringsteam:	Skriftlig anbud, eksternt firma/organisasjon..

Rapportering

Prosjektleder rapporterer rutinemessig direkte til lbestad formannskap ved hvert formannskapsmøte.

Tidsplan

Tidspkt	Handling	Merknad
Juli	Utarbeide prosjektspesifikasjon	OK
August	Utlyse anbud	Min 3 eksterne

	Utarbeide finansieringsplan	
6 september	Innstilling og endelig bekreftelse av oppdraget i formannskap	
Høst	Evalueringssperiode	
Desember	Prosjektavslutning	Prosjekt avsluttet innen 31 desember

Ressursbruk

Budsjett		Kommentar
Innled konsulentbistand	?,-	
Adm kostnader	20 000,-	Møte og reisekostnader styringsgrp/arbeidsgrp
Sum kostnader	200-400 000	Stipulert
Finansiering		
Ibestad kommune	?,-	
Fylkesmannen i Troms , TFK, annet.	?,-	Må søkes
SUM	?,-	

SAK 52/12
VEDLEGG 2

KOMMUNEKOMPASSET

**Evaluering av forvaltningspraksisen i
Kåfjord kommune**

KS-K Rapport 1 – 2011

Innhold

Forord	3
1. Generelt	4
2. Metode	5
3. Resultat	6
4. Forvaltningspraksis pr fokusområde	13
Offentlighet og demokratisk kontroll	13
Tilgjengelighet, innbygger og brukerorientering	15
Politisk styring og kontroll	17
Lederskap, ansvar og delegasjon	19
Resultatfokus og effektivitet	21
Kommunen som arbeidsgiver	23
Utviklingsstrategi og lærende organisasjon	25
Kommunen som samfunnsutvikler	27
5. Avslutning	29

Forord

Kåfjord kommune opplever at tiden er inne for en helhetlig gjennomgang av organisasjonens måte å strukturere seg og å jobbe på, og da spesielt i styringssammenheng. Kommunen har gjennom de siste årene opplevd organisatoriske endringer og utskifting av personell. Med tiltredelse av ny rådmann ser man nå behovet for å gjøre opp status før man velger veien videre. I denne sammenheng har man valgt å benytte Kommunekompasset som et viktig verktøy. Hensikten er å få vurdert egen forvaltningspraksis opp mot beste praksis, og la dette være med på å danne beslutningsgrunnlag for i hvilken retning man ønsker at Kåfjord kommune skal utvikle seg i åra som kommer

Denne rapporten angir hvordan Kåfjord kommune scorer på de ulike fokusområdene som Kommunekompasset fokuserer på. Rapporten sammenligner også Kåfjord kommune, med øvrige kommuner som har benyttet denne metodikken.

Resultatene i Kåfjord er jevnt over lave. Totalscoren ligger i nedre sjikt blant de kommunene som har tatt i bruk Kommunekompasset, og dermed også lavere enn landsgjennomsnittet. Resultatet gir slikt sett et bilde av at man ikke har vært tydelig fra overordnet ledelse på helhetlige føringer, ei heller på i hvilken retning organisasjonen skal utvikle seg, noe som har gjort at enhetene har utviklet sin egen praksis på mange områder. I tillegg finner vi lite oppdatert planverk og dokumentasjon av gjeldende rutiner.

Dette er ikke det samme som at kommunen gir dårlige tjenester, men kommunen har en betydelig gevinst å hente når det gjelder kvaliteten på forvaltningspraksisen.

KS-Konsulent as takker for oppdraget og ønsker Kåfjord kommune lykke til med et spennende og viktig utviklingsarbeid.

Oslo, januar 2011

1. Generelt

Kommunekompasset er et verktøy for strategisk utvikling av den kommunale organisasjon og for vurdering av forvaltningspraksisen i kommunen. Verktøyet tar utgangspunkt i at en kommune er en sammensatt organisasjon med fire hovedoppgaver:

- Kommunen som politisk-demokratisk arena
- Kommunen som ansvarlig for tjenesteproduksjon overfor innbyggerne
- Kommunen som myndighetsutøvende organ i henhold til lover og forskrifter
- Kommunen som samfunnsutvikler

Kommunekompasset er utviklet for å avspeile kompleksiteten i disse oppgavene.

Kriteriene ble utviklet av en Internasjonal ekspertgruppe i forbindelse med utdelingen av en pris til "Årets kommune" i 1993. Ansvarlig for prisutdelingen var den tyske allmennyttige Bertelsmann Stiftung. Disse kriteriene er tilrettelagt og tilpasset for norske forhold av professor Harald Baldersheim ved Universitetet i Oslo og 1. amanuensis Morten Ødegård ved Universitetet i Agder (se *Kommunekompasset, Evaluering i kommunal organisasjonsutvikling*, Kommuneforlaget 1997, for en nærmere presentasjon). Verktøyet blir fortløpende oppdatert av KS/KS-K, for at det til en hver tid skal være tilpasset omgivelsene og hva som er beste praksis for en kommune. Verktøyet er senest revidert i februar 2010, denne gangen i samarbeid med søsterorganisasjonene til KS i Sverige og Danmark. Det betyr at Kommunekompasset fra 2010 er et skandinavisk verktøy, noe som etter hvert vil muliggjøre sammenligninger på tvers av landegrensene. Vi vil allikevel påpeke at den største verdien med Kommunekompasset er å bruke det som et støtteverktøy for utvikling av egen kommunal forvaltningspraksis. Det vil si at man etter en vurdering velger seg ut en del områder som man setter i gang et systematisk utviklingsarbeid på. Etter 1 ½ -2 år kan man gjennomføre en ny evaluering og man vil kunne vurdere om igangsatte tiltak har hatt ønsket effekt.

For enklest å forklare hvordan Kommunekompasset virker, kan man trekke paralleller til skolen. I skoleverket finnes det en *Læreplan* som sier noe om hva elevene bør kunne på de ulike trinnene. Det finnes altså en "idé" om hva som er det optimale kunnskapsnivået. Elevene får karakterer som beskriver hvor nærme dette idealet de er. På samme måte finnes det en "idé" om hva som er den optimale kommune. Kommunekompasset vurderer hvor langt unna eller hvor nærme man er dette idealet.

Idealkommunen som beskrives av Kommunekompasset, er en kommune som jobber systematisk og planmessig, som vektlegger resultater og effektivitet, som er åpen og brukerorientert, som kontinuerlig evaluerer sine tiltak og resultater og som evner å lære av denne evalueringspraksisen. Med andre ord en effektiv, utviklingsorientert lærende og politisk målstyrt kommuneorganisasjon.

2. Metode

Kriteriene i Kommunekompasset består av følgende 8 fokusområder:

1. Offentlighet og demokrati
2. Tilgjengelighet, innbygger- og brukerorientering
3. Politisk styring og kontroll
4. Lederskap, ansvar og delegasjon
5. Resultatfokus og effektivitet
6. Kommunen som arbeidsgiver
7. Utviklingsstrategi og lærende organisasjon
8. Kommunen som samfunnsutvikler

Kriteriene tar sikte på å beskrive kommunenes faktiske systemer, rutiner og programmer på disse forskjellige områdene, altså deres iverksatte tiltak, gjeldende prosedyrer og løpende forvaltningsprosesser på vurderingstidspunktet. Planlagte, men ikke igangsatte prosesser og oppgaver, honoreres ikke. Kommunene som evalueres, må kunne dokumentere sine tiltak på de forskjellige områdene for å få uttelling for dem.

Poenggivningen på hvert spørsmål avgjøres av:

- **System/prosess** – hvor omfattende, gjennomarbeidet og dokumentert systemet/prosessen er i kommunen
- **Omfang** – i hvor stor del av kommunen systemet benyttes
- **Resultat** – hvordan kommunen evner å lære av resultatene samt ta de inn i den videre utviklingen av organisasjonen
- **Evaluering/analyse** – hvordan kommunen utvikler systemet/prosessen og bruker det over tid

På hver av disse 8 fokusområdene måles kommunens resultater ut fra et stort antall indikatorer. Det kan scores inntil 100 poeng på hvert hovedområde, alt 800 poeng.

I Kåfjord kommune er det gjennomført intervjuer med formannskap, rådmann, etatsledere, stabsgruppa, enhetsledere og hovedtillitsvalgte. På bakgrunn av dette er det gitt en scoresetting på de åtte fokusområdene.

3. Resultat

Kommunekompasset er et standardisert verktøy. Dette betyr at verktøyet og scoresettingen benyttes på samme måte i alle andre kommuner som blir evaluert. Fordelen med dette er at kommunene, i tillegg til å kunne sammenligne seg med seg selv over tid, får en mulighet til å sammenligne seg med andre dersom det er ønskelig.

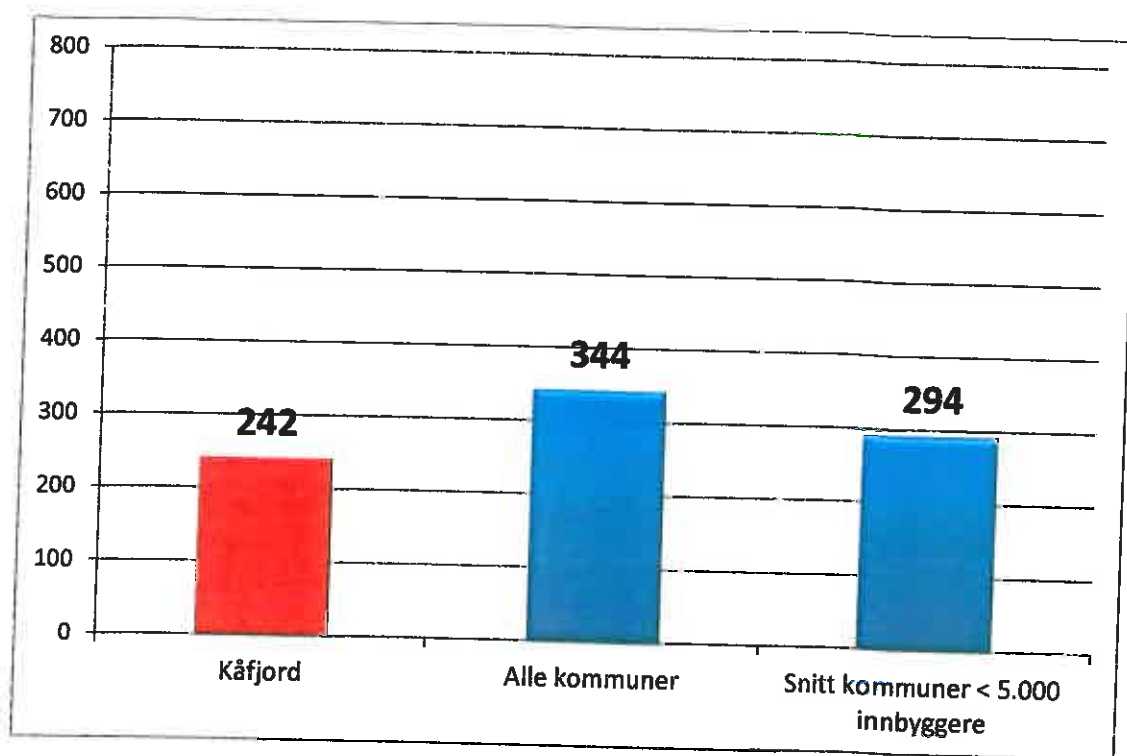
I og med at det er ulike muligheter for organisasjonsutvikling i kommune-Norge, avhengig av ressursgrunnlag og kompetanse i den kommunale organisasjon, har vi valgt å gruppere resultatene fra kommunene etter kommunestørrelse basert på innbyggertall.

Kommunekompasset i Norge opererer med tre grupperinger:

- Mindre enn 5.000 innbyggere
- Mellom 5.000 – 10.000 innbyggere
- Mer enn 10.000 innbyggere

Kåfjord kommune tilhører gruppen kommuner på under 5.000 innbyggere. I denne gruppen er det totalt 17 kommuner som er evaluert en eller flere ganger ved hjelp av Kommunekompasset i Norge.

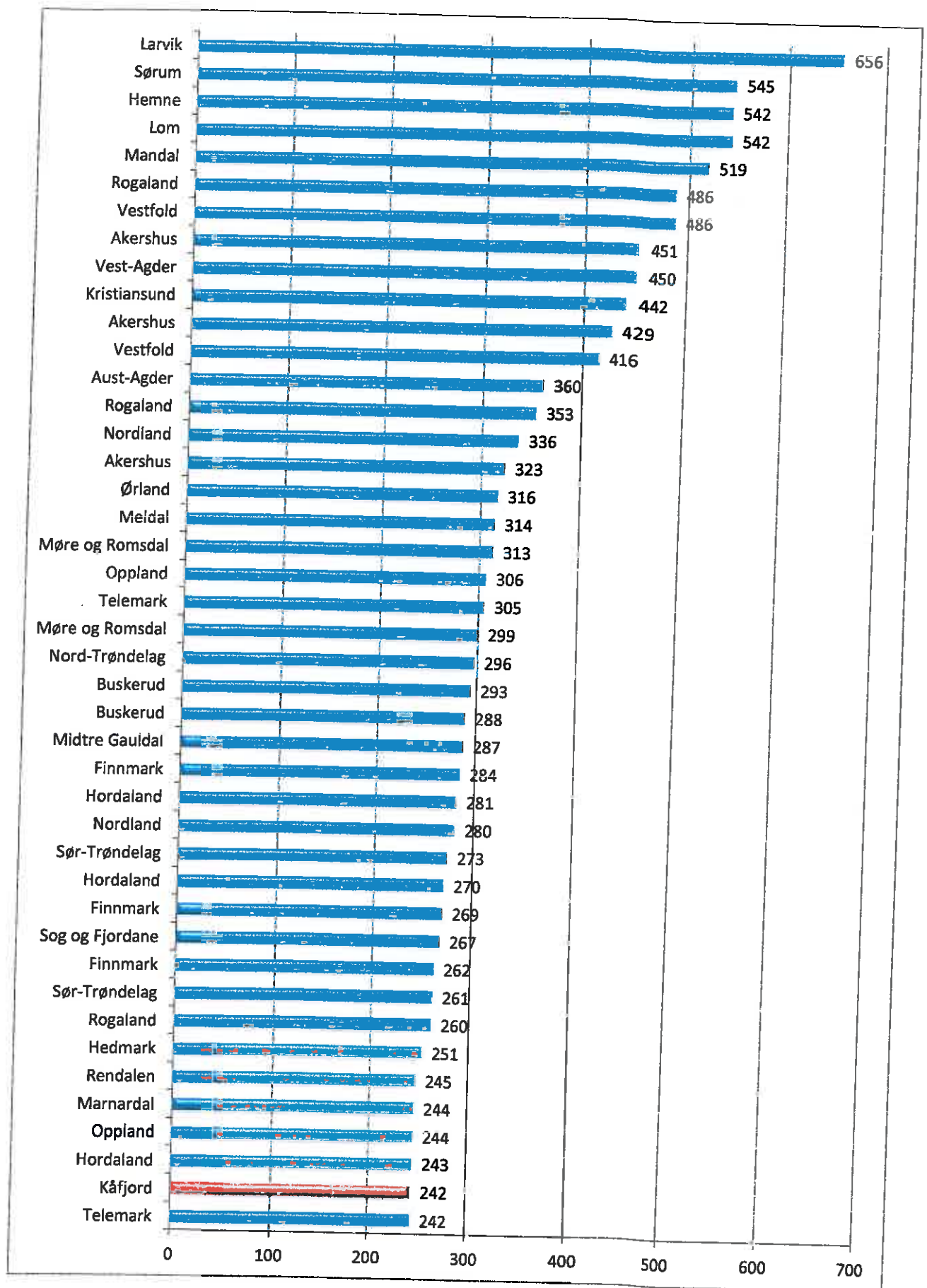
Kåfjord kommune scorer totalt 242 poeng av 800 mulige. Dette er et resultat i klart nederste halvdel av de norske kommunene som er blitt målt. Resultatet er dermed også lavere enn gjennomsnittet for alle 43 kommuner som er evaluert ved hjelp av Kommunekompasset, der gjennomsnittsscoren er 344 poeng. Og Kåfjord kommer nederst i sin gruppe av kommuner der gjennomsnittet er 294. Forskjellene fremkommer i diagrammet nedenfor:

Stolpene i diagrammet visualiserer variasjonen i gjennomsnittlig score. Hva som faktisk gjør at det er slik, er det vanskelig å si sikkert. Men ut i fra det tallgrunnlaget KS-K besitter, ser det ut til at det er en klar sammenheng mellom kommunestørrelse og resultat i Kommunekompasset. Dette er ikke så underlig i og med at større kommuner ofte kan dra stordriftsfordeler av å drive med utviklings- og forbedringsarbeid. Av de femten kommunene med høyest score i Kommunekompasset har sju over 20.000 innbyggere, og elleve over 10.000 innbyggere. Når det gjelder forholdet mellom små og mellomstore kommuner er forholdet mer jevnt. Av de ti med lavest score har fem under 5.000 innbyggere, tre mellom 5.000 og 10.000 innbyggere og to over 10.000.

Hvis vi ser på totalscoren for Kåfjord sammenlignet med andre kommuner, ligger Kåfjord betydelig lavere enn midtsjiktet av kommunene. I og med at det tidligere ikke ble avklart med øvrige kommuner som benytter Kommunekompasset om KS-K kan offentliggjøre resultatene, velger vi er bare å presentere resultatene som fylker¹ for disse kommunene. Nedenfor følger oppsettet som viser resultatet fra samtlige kommuner.

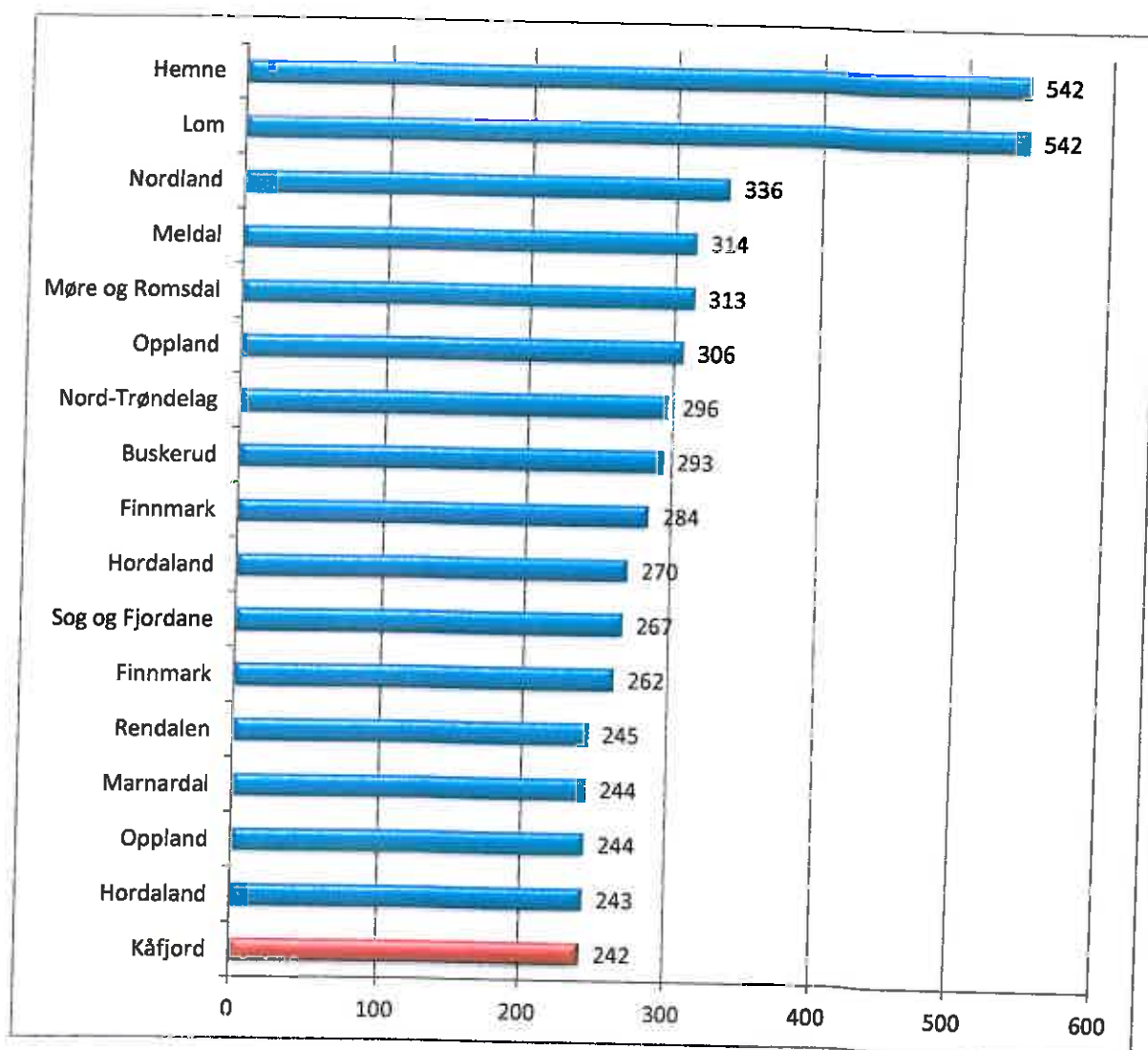
¹ De kommunene resultatet gjelder, ligger i oppgitte fylke.

Merk: Ikke alle kommuner over har gjennomført en evaluering med fokusområde 8 samfunnsutvikling. For og allikevel kunne bruke disse i sammenligninger, er de kommuner det gjelder, gitt en skår på 50 poeng på dette fokusområdet.. Samlet poeng vil da avvike med 50 poeng for disse i forhold til det de fikk oppgitt i sin evaluering.

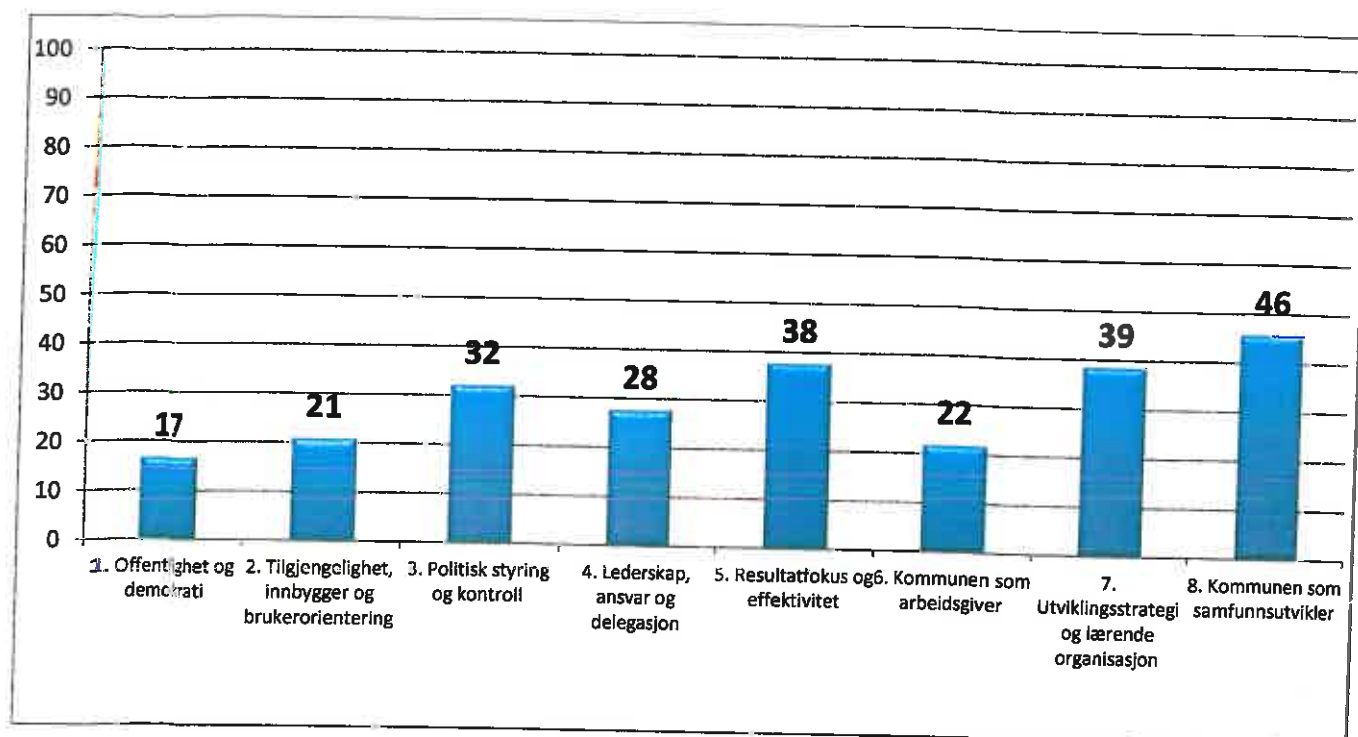
Som vi ser over ligger Kåfjord nest nederst, men det er små forskjeller i poengsummene, så det er ikke veldig mye som skal til før kommunen klatrer betydelig opp på lista.

Dersom vi begrenser utvalget til kommuner i gruppen for de under 5.000 innbyggere ser bildet slik ut:

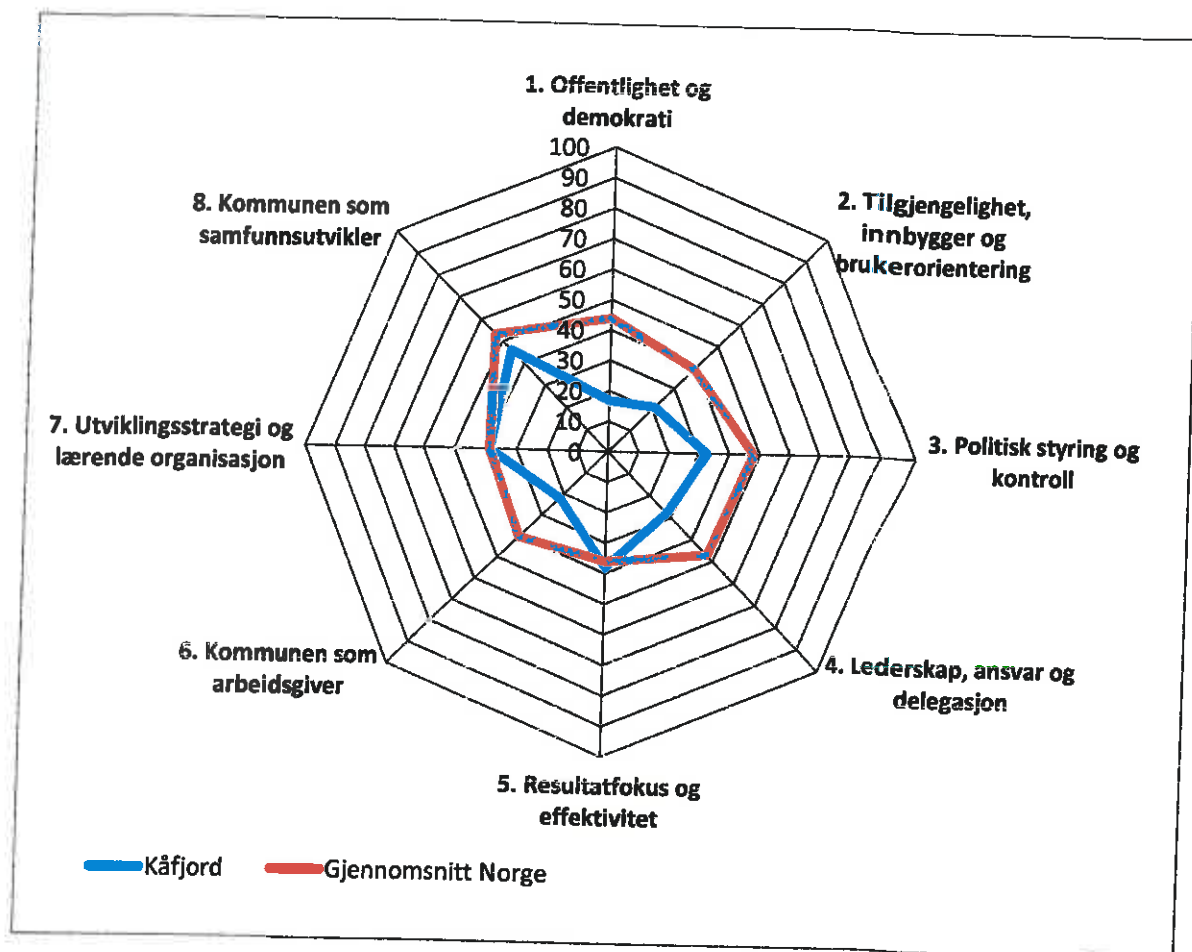
I det videre forlater vi total scoren og går ned til de enkelte fokusområdene. I tabellen nedenfor kan vi se hvordan scoren på de åtte fokusområdene fordeler seg for Kåfjord kommune:

Som vi ser scorer Kåfjord kommune noe høyere på tre av fokusområdene enn de øvrige: *Resultatfokus og effektivitet* (38 poeng), *Utviklingsstrategi og lærende organisasjon* (39 poeng) og *Kommunen som samfunnsutvikler* (46 poeng). Nivået på de øvrige områdene er som følger: *Offentlighet og demokrati* (17 poeng), *Tilgjengelighet, innbygger- og brukerorientering* (21 poeng), *Politisk styring og kontroll* (32 poeng), *Lederskap, ansvar og delegasjon* (28 poeng) og *Kommunen som arbeidsgiver* (22 poeng).

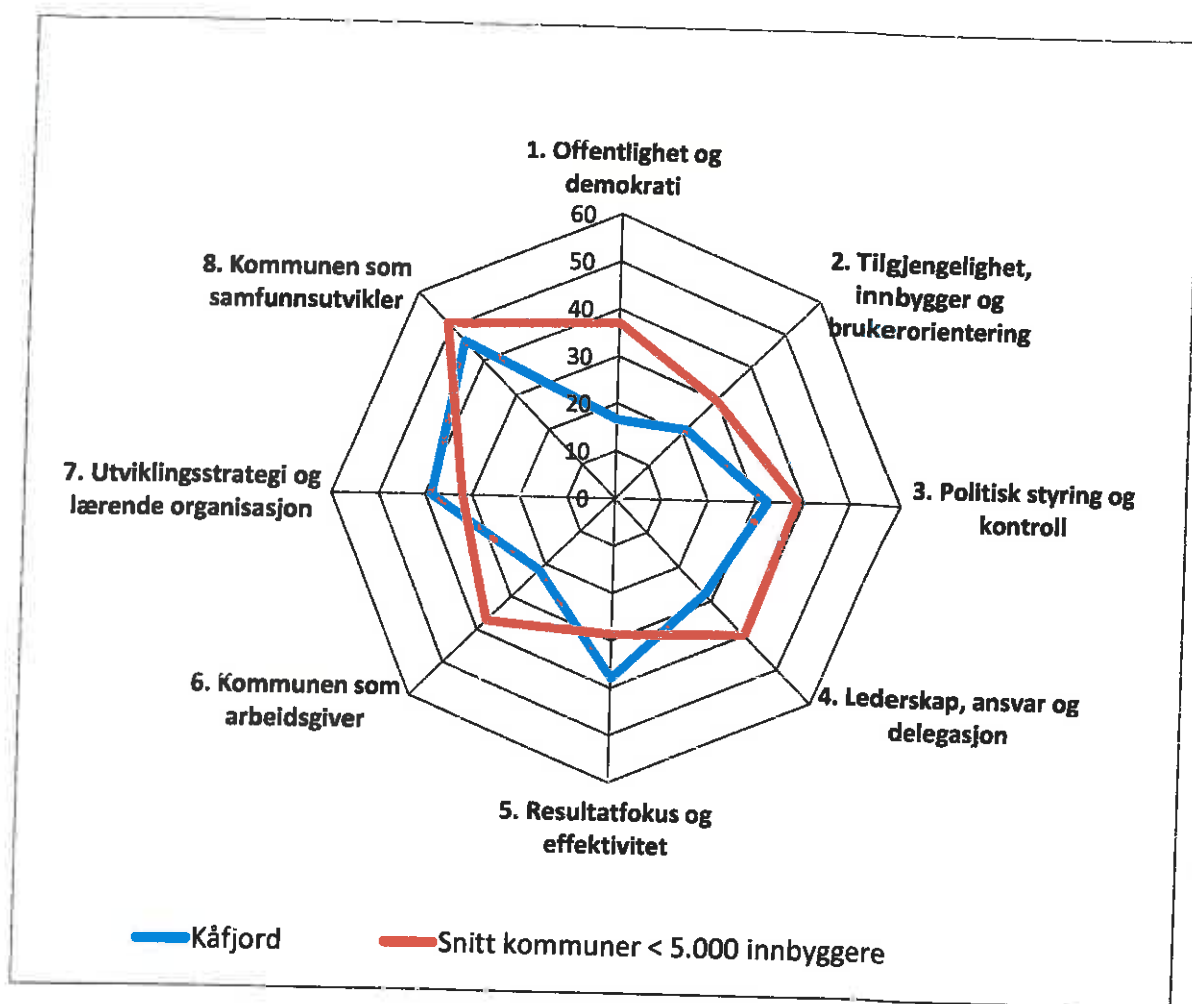
I spindeldiagrammet nedenfor har vi sammenlignet Kåfjord kommune med alle de andre kommunene i landet (43 stk) som er evaluert etter Kommunekompasset av KS-Konsulent as²:

² I tillegg har Harald Baldersheim ved Universitetet i Oslo gjennomført et ukjent antall evalueringer.

Som vi ser av diagrammet scorer Kåfjord omtrent som snittet på 3 områder: *Resultatfokus og effektivitet, Utviklingsstrategi og lærende organisasjon og Kommunen som samfunnsutvikler*. Mens på de øvrige områdene ligger kommunen lavere, og til dels betydelig lavere.

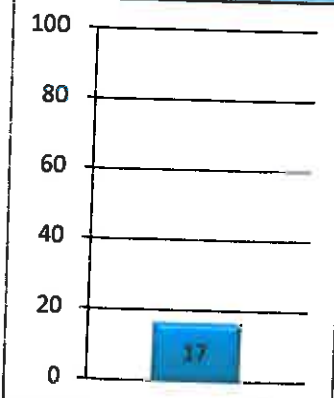
Hvis vi sammenligner med bare kommuner på under 5.000 innbyggere, så endrer bilde seg noe:

Her ser vi at avstanden til gjennomsnittet blir noe annerledes, hvor man på to av de tre ovennevnte områdene som lå på landsgjennomsnittet, ligger over snittet for tilhørende kommunegruppe. For de øvrige områdene ligger Kåfjord kommune fortsatt under, og til dels betydelig under gjennomsnittet også her.

I det påfølgende vil vi gjennomgå alle de 8 fokusområdene. Vi vil påpeke sterke og svake sider, samt si noe om grunnlaget for scoresettingen og hva som skal til for ytterligere å forbedre forvaltningspraksisen på hvert område.

4. Forvaltningspraksis pr fokusområde

FOKUSOMRÅDE 1	Poeng 2010	
Offentlighet og demokratisk kontroll	17	

Fokusområde 1 – kommunen som lokaldemokratisk arena - bedømmes ut i fra følgende områder:

- Finnes en plan/strategi for demokratiutvikling?
- Hvordan informeres innbyggerne om politisk aktivitet?
- Hvordan informeres innbyggerne om resultatene av virksomheten i kommunen?
- Hvordan fremmes innbyggerdialog og deltagelse?
- Hvordan arbeides det med etiske problemstillinger?

Dette første fokusområdet tar for seg kommunens kontakt med innbyggerne i et demokrati-perspektiv. Kåfjord kommune har ikke utviklet en helhetlig plan eller vedtatt en strategi for demokratiutvikling. Ei heller en strategi for kommunikasjon og informasjon.

Møteinnkallinger til politiske møter, saksutredninger og vedtak etter møtene offentliggjøres på kommunens internettside. I tillegg ligger papirutgaver av dokumentene tilgjengelig ut i butikkene i grendene. De politiske møtene overføres ikke direkte eller via streaming på noen medier.

Møter i politiske utvalg annonseres i lokalavisa – Fremtid i Nord, og på kommunens hjemmeside. Kommunen har for øvrig ingen egen avis. Men i tillegg til hjemmesiden har kommunen nettopp tatt i bruk Facebook for å nå ut med informasjon til innbyggerne.

Politiske saker og utredninger kan være komplisert og omfattende stoff både for folkevalgte og innbyggere. Kommunen har ikke valgt å bruke tid på å lage korte og lettfattelige versjoner, som ville kunne bidra til å skape større interesse blant innbyggerne.

Når det gjelder å kommunisere kommunens resultater ut til innbyggere gjøres ikke dette i særlig grad. Praksisen er at man i hovedsak presenterer dette for kommunestyret. Eks rapporter fra forvaltningsrevisjonen.

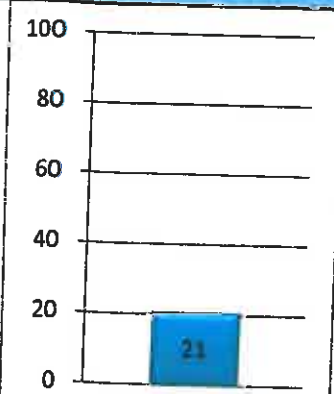
Når det gjelder å fremme innbyggerdialog og legge til rette for innbyggernes deltakelse i viktige beslutningsprosesser varierer dette. I saker hvor grendene eller aktive grupper berøres inviterer man gjerne disse til å komme med høringsuttalelser. Det er for øvrig mange år siden kommunen rullerte samfunnsdelen og arealdelen av kommuneplanen, slik at man egentlig ikke har noen etablert praksis her.

Kommunen har ikke etablert noen faste direkte kanaler hvor innbyggerne kan komme i kontakt med eller komme med innspill/forslag til politikerne. På kommunens hjemmeside ligger det kontaktlister over politiske utvalgs medlemmer delvis med mailadresser, og døra til ordfører er alltid åpen for den som måtte ønske å avlegge et besøk.

Innbyggerundersøkelsen har vært gjennomført en gang for noen år tilbake.

Kommunens etiske retningslinjer ble revidert for noen år tilbake, og det noe ulik oppfatning av hvor godt denne tematikken er kjent i organisasjonen. Man har ikke etablert noen tydelige kanaler hvor kommunen kan tipses om betenkelig forhold.

Styrker	Utfordringer	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Møteinnkallinger, saksutredninger og protokoller ligger i sin helhet tilgjengelig på kommunens internettsider 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Lage forenklete presentasjoner av saker for innbyggerne ♦ Bli bedre på å markedsføre politiske møter overfor innbyggerne ♦ Utvikle kontaktinformasjonen til politikerne ♦ Gjøre etiske retningslinjer bedre kjent ute i organisasjonen ♦ Tilgjengeliggjøre resultatet fra forvaltningsrevisjonen på en bedre måte ♦ Utvikle innbyggerdialogen til i større grad å omfatte involvering av innbyggerne i beslutningsprosesser 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Har ikke en egen strategi for utvikling av demokratiet ♦ Mangler en informasjonsstrategi ♦ Ingen etablerte kanaler for tips om etiske betenkelig forhold ♦ Kommunen gjennomfører ikke innbyggerundersøkelser ♦ Kommuniserer ikke kommunens resultater ut til innbyggerne ♦ Ingen overføring av politiske møter på internett eller andre medier ♦ Kommunen har ingen egen avis eller fast spalteplass for informasjon i lokalavisa ♦ Ingen informasjon hvor man sammenstiller kommunens resultater med andre kommuners resultater

FOKUSOMRÅDE 2	Poeng 2010	
Tilgjengelighet, innbygger og brukerorientering	21	

Fokusområde 2 – kommunen som tjenesteproducent - bedømmes ut i fra følgende områder:

- Finnes det en plan/strategi for brukerorientering?
- Tilgjengelighet og service?
- Hvordan er informasjonen om sørvistilbud og tjenester?
- Valgfrihet og mulighet til å påvirke tjeneste/servicetilbudet?
- Hvordan jobber kommunen med innbygger – og brukerundersøkelser?
- Hvordan er systemet for avviks og klagehåndtering fra innbyggere og brukere organisert?

Kåfjord kommune har ingen overordnet plan eller strategi for brukerorientering. Men alle enhetene ser dette fokuset som en naturlig del av sin hverdag, og man finner derfor mange elementer av dette i praksis samt gode arbeidsmetoder ute i enhetene.

Fokuset på brukeren og service rettet mot denne, er viktig i alle enhetene uten at man har valgt å nedfelle dette i særlig grad i skriftlige rutiner eller planer. Servicefokuset er dermed ikke veldig synlig på den måten at det ikke tas fast inn i utlysningstekster, det kommer litt ned i rekken av hva man vektlegger ved nyansettelser, og det premieres i liten grad gjennom lønnsforhandlinger. Man har heller ikke noen praksis for jevnlig for å måle brukernes / innbyggernes opplevelse av kommunens service.

Når det gjelder kommunens nettsider scorer man høyt på disse hos Norge.no for 2009, og brukervennlighet var det kriteriet som hadde høyest score. Sidene har universell utforming, men mulighetene for å få til sammenligninger mellom enhetene er ikke godt tilstede. Man har man brukt tid på å legge til rette for et bra omfang av e-Servicetilbud, som strekker seg til at man for flere områder kan skrive ut blanketter og det er også lagt til rette for å sende inn søknader elektronisk. Imidlertid opplyser mange av lederne at søknadene likevel kommer i posten.

Servicekontoret yter både interne og eksterne tjenester. I tillegg til at de server telefon, post og kundemottak, saksbehandler de skjenkebevillinger, barnehageopptak / SFO opptak, avløserordningen, bostøtte, parkeringskort for funksjonshemmede og har sekretariatfunksjonen for politisk ledelse. Kontoret har ikke utvidet åpningstid.

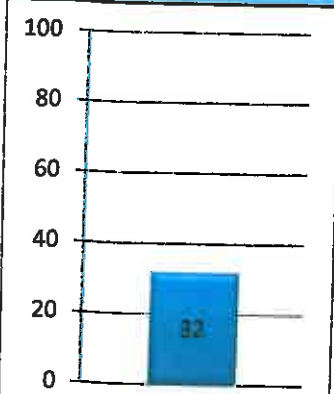
Når det gjelder tilpasning av tjenesteinnhold og omfang til brukernes ønsker og behov, oppfatter man at det begrenses av de økonomiske rammene. Man har i prinsippet lagt til rette for at f.eks foreldre kan ha fleksibilitet ved valg av skoler, uten at dette skjer i praksis pga begrensninger i skoleskysstilbudet. PU-tjenesten er kanskje det beste eksemplet ved at brukerne har dagaktivitetstilbud et annet sted enn der de bor. I de tilfeller det kreves IP og IOP benytter man dette. Og brukermedvirkningen i forbindelse med utarbeidelsen og evalueringen av disse vektlegges.

Brukerundersøkelser er ikke rullet ut i hele kommunen. Skole har i likhet med i andre kommuner, kommet lengst på dette området. For helse og barnehage ble det gjennomført brukerundersøkelser i 2009 som et ledd i kvalitetskommuneprosjektet/ anerkjennelsesprosjektet. Man har heller ikke etablert andre faste former for jevnlig å fange opp brukernes synspunkter, selv om man også her i praksis innhenter synspunkter der det faller seg naturlig i hverdagen. Skole skiller seg ut også her, ved at man har flere etablerte arenaer som FAU, samarbeidsutvalg og elevråd, hvor nettopp brukersynspunkter kan innhentes.

Kommunen har ikke utarbeidet serviceerklæringer.

Man har ikke etablert noen system for eller helhetlig oppfølging av synspunkter og klager som kommer inn til kommunen. Innkomne klager til tjenesteområdene håndteres i egen enhet i tråd med eget regelverk.

Styrker	Utfordringer	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kommunens hjemmeside scorer 5 av 6 stjerne på norge.no ♦ Kommunens tjenesteområder er svært bevisste sitt brukerfokus i sitt daglige virke 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Videreutvikle kommunens nettsider med sikte på fullført saksbehandling på alle områder gjennom e-Service ♦ Muliggjøre sammenligninger av enheter på hjemmesidene ♦ Tilpasse kommunens ulike informasjonsmaterieill mv. til brukere med ulike behov ♦ Sette service som egen dagsorden for alle enheter ♦ Få på plass brukerundersøkelser som et viktig styringsinstrument i hele kommunen ♦ Få på plass systematikk for å innhente brukernes synspunkter i hele kommunen ♦ Legge til rette for sammenligninger av synspunkter både mellom enheter, sektorer og andre kommuner 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Det finnes ingen egen strategi for brukerorientering ♦ Premierer ikke avdelinger eller enkeltpersoner som lykkes i god kundebehandling ♦ Kommunen har i stor grad en monopolsituasjon for sine tjenester ♦ Kommunen har ikke et helhetlig system for å innhente synspunkter og håndtere klager ♦ Måler ikke opplevelse av tilgjengelighet og service ♦ Det virker noe tilfeldig hvordan det jobbes med service og brukerorientering, ved at man ikke har noen form for systematikk eller uttalte sentrale føringer for hvor viktig dette området er, noe som dermed gir ulik praksis ♦ Kommunen har ikke serviceerklæringer

FOKUSOMRÅDE 3	Poeng 2010	
Politisk styring og kontroll	32	

Fokusområde 3 bedømmes ut i fra følgende områder:

- Finnes det et helhetlig og gjennomgripende styringssystem for kommunen?
- Styres kommunen av tydelige kommuneovergripende mål?
- Hvilke muligheter har politikerne til å føre tilsyn med administrasjonen?
- Hvordan er delegasjon og ansvarsfordeling mellom politikk og administrasjon?
- Hvordan fremmes den gjensidige forståelse av oppgaver, roller og spilleregler mellom politikere og administrasjon?

Kåfjord kommune har en visjon i kommunens eksisterende kommuneplan uten at noen verken lever etter den, eller husker den.

Verdigrunnlaget ALT- anerkjennelse, lojalitet og tillit – er administrativt utarbeidet gjennom en bred prosess i hele organisasjonen, men det varierer imidlertid noe hvor godt denne er forankret og lever ute i enhetene. Etter at det man opplevde som et prosjekt ble avsluttet, har oppfølgingen ikke vært like god overalt. For de som har kommet til i etterkant er man ikke i særlig grad kjent med disse verdiene. Men det fins også mange gode eksempler på at man har tatt verdiene opp til diskusjon og gjennom gode prosesser fått oversatt disse til egen praksis.

Kommunen har ikke en tydelig beskrevet og etablert helhetlig styrings- / oppfølgingsmodell. Man har en organisasjonsstruktur hvor det rapporteres i linja, men med litt ulike fullmakter, og hvor fokus er økonomi.

I den grad kommunen styres av overordnede mål fremkommer disse i budsjettet. Men det varierer svært hvor konkrete og tydelige disse er, og mest konkret i tiltaksform. Det er lite og ingen innslag av verken resultatindikatorer eller resultatfokus. Mens på en annen side finner man en sammenheng mellom politikernes mål og enhetenes virksomhetsplaner, nettopp fordi målformuleringene er så vidt runde at de gir greit spillerom for administrativ ledelse. Hvor vidt det dermed er en god og riktig sammenheng mellom vedtatt aktivitetsnivå

og enhetenes budsjetter er det derfor vanskelig å svare klart på. Det oppleves både fra politisk og administrativ side at det politiske ambisjonsnivået ligger noe over spillerommet i budsjetttrammene.

Kommune har ikke utarbeidet en egen eierskapsmelding /-strategi for sine kommunale foretak eller øvrige bedrifter. Man opplever vel at de drifter og lever uavhengig av kommunens politiske føringer.

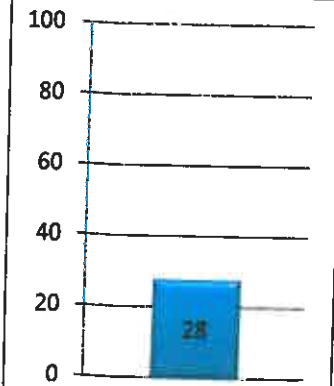
Administrativ ledelse rapporterer månedvis på budsjett. Etatslederne utarbeider rapportssammenstillinger for sine etater på bakgrunn av rapporter fra sine enhetsledere. Rådmann presenterer en samlet rapportering til formannskapet, mens etatsjefene presenterer sine rapporter i sine respektive hovedutvalg. Man har ingen praksis for å sammenligne enhetene med hverandre..

Kommunerevisjonen utfører forvaltningsrevisjon. Eksempler på områder som har vært gjennomgått i senere tid er VAR / selvkost og PU. Dette er imidlertid rapporter som politikerne ikke i særlig grad kjenner til. Slike rapporter kan være nyttige for politisk ledelse for å skaffe seg kunnskap om kommunen som organisasjon. Utenom folkevalgtopplæringen som gjennomføres etter hvert kommunevalg, er det ikke etablert noen arenaer eller andre former, som gjør at politikerne kan gjøre seg kjent med organisasjonen. Kunnskapen bygges sakte men sikkert opp gjennom praksis og behandling av saker i møtene. Spesielt i budsjettssammenheng kan dette oppleves som noe problematisk.

Noe som er godt på plass i samspillet mellom politikk og administrasjon, er forholdet rundt ansettelser. Rådmannen har alle fullmakter til å ansette og si opp medarbeidere. Politisk ledelse ansetter kun rådmann. Når det gjelder økonomi er det noe uklart både for politikere, etatsledere og enhetsledere hvilke regler som faktisk gjelder, og hvem som har hvilke fullmakter. Dette kan med fordel gjennomgås.

Når det gjelder kontakt på tvers av politikk og administrasjon virker dette å være ryddig, på den måten at kontakten foregår i all hovedsak mellom rådmann/etatsledere og ordfører/formannskap/hovedutvalg. Det fins noen få tilfeller av at enkeltpolitikere kontakter administrativt nivå uten at dette klareres gjennom rådmann, og motsatt.

Styrker	Utfordringer	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kommunen har en nylig utarbeidet verdiplattform ♦ Kommunen har en tydelig delegering fra politisk til administrativ ledelse når det gjelder ansettelser 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ I større grad styre på flere elementer enn bare økonomi ♦ Kommunens politiske vedtatte mål kan bli tydeligere og mer resultatfokusert ♦ Bedre forankret verdigrunnlaget ♦ Benytte sammenligninger med andre kommuner for å fremme egenutvikling ♦ Rydde i budsjettdelegasjonen ♦ Utvikle oppfølgingen av forvaltningsrevisjonen til å bli god læring i organisasjonen ♦ Utvikle folkevalgtopplæringen 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Har ikke en helhetlig styrings- og oppfølgingsmodell ♦ Folkevalgtundersøkelser gjennomføres ikke ♦ Ikke fokus på sammenheng mellom resultat og ressursbruk ♦ Mangler resultatindikatorer ♦ Kommunen jobber ikke med resultatsammenligninger verken internt eller eksternt ♦ Utvikle en eierstrategi i tråd med kommunens mål og strategier for kommunens selskaper og KF'er

FOKUSOMRÅDE 4	Poeng 2010	
<p style="text-align: center;">Lederskap, ansvar og delegasjon</p>	<p>28</p>	

Fokusområde 4 bedømmes ut i fra følgende områder:

- Finnes det en strategi for lederskap/ansvar og delegasjon?
- Hvilket ansvar har resultatenehetene for budsjett, personal og organisasjon?
- Tydelighet på tverrfaglig samarbeid og prosjektsamarbeid?
- Hvordan tydeliggjøres ansvar og forventninger til lederne i organisasjonen?
- Hvordan utøves den sentrale administrative ledelsesfunksjonen overfor underliggende avdelinger?
- Hvordan jobbes det med lederutvikling og rekruttering?

Kommunen oppfatter ikke at man har en helhetlig lederplattform.

Budsjettvedtak, delegasjon og oppfatning av hva som fins skriftlig og hva som fungerer i praksis varierer i mellom ledernivåene og enhetene. Noen oppfatter at budsjettvedtaket foreligger pr etatsområde, mens andre oppfatter at det foreligger på ansvarsnivå (tjenestested, som for eksempel rektor, barnehagestyrer). Det er også ulik oppfatning av om hva som skal opp til politisk behandling og hva som kan håndteres administrativt. Dette gjør at det har utviklet seg ulik praksis innenfor etatene og enhetene. Det som imidlertid oppfattes som sikkert er at regnskapsmessig resultat ikke følger med til neste års budsjett og at etatslederne sammen med tilsettingsutvalget, sitter med avgjørende fullmakt i ansettelse.

Internt i kommunen jobber man til en viss grad på tvers av tjenesteområder. Når det gjelder tverrsektorielle prosjekter beskrives nok disse best og omfattende når det stilles krav om det fra ekstern finansieringskilde. For tverrsektorielle prosesser er dette i noen grad beskrevet. Det fins dermed ingen fullstendig oversikt over hvordan det jobbes tverrsektorielt i kommunen.

Når det gjelder kommunens administrative ledere opplever noen at de har en klar forståelse av hva som forventes av dem. Dette er imidlertid ikke tydelig beskrevet fra overordnet nivå,

noe som gjør at det fremstår noe mer uklart for andre. Lederne har dermed heller ikke lederavtaler, man evalueres ikke, det fremgår ingen steder at man kan bli satt til andre oppgaver dersom man ikke oppfyller lederrollen på tilfredsstillende måte, og det er heller ikke tydelig at gode lederprestasjoner belønnes ved lokale forhandlinger.

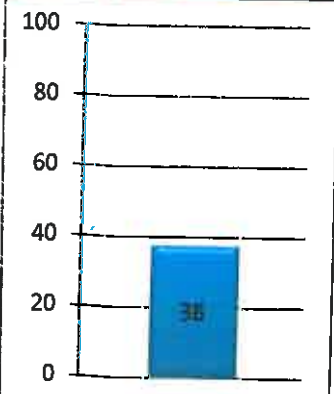
Hvorvidt etablert ledelsesstruktur er effektiv mht å få spred informasjon ut til, og hentet inn innspill fra medarbeiderne varierer svært mellom enhetene. For enkelte områder greier man dette i løpet av et par dager, mens for andre områder noe lengre tid. Man oppfatter likevel at dersom det er viktig info eller hendelser som må håndteres, fungerer dette greit siden Kåfjord kommune er en oversiktlig og relativt liten organisasjon.

Når det gjelder rådmannens rolle oppfatter man at på tross av kort fartstid er han godt oppdatert på organisasjonen, og han fremstår som en god rollemodell for kommunens mål og vurderinger gjennom at han er tydelig og gir klare styringssignaler. Når det gjelder støttefunksjoner for lederne i sin jobb, blir dette i praksis hverandre og staben.

I løpet av de siste årene har man ikke hatt lederutviklingsprogram. Men det foreligger nå avtale om oppstart. Lederne opplever i liten grad å ha et forum hvor man kan diskutere og reflektere rundt lederspørsmål og lederutfordringer. Ut over dette har man heller ikke etablert noen kontakter med eksterne miljøer for å fremme lederutvikling.

Med hensyn til å rekruttere nye ledere fra egne rekker har man ikke noe opplegg for dette. I praksis rekrutteres likevel enhetslederne i stor grad fra egne rekker.

Styrker	Utfordringer	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> • Rådmannen oppfattes som tydelig i spørsmål relatert til driftsoppgaver 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Vurdere å opparbeide buffere som gjør at man kan overføre over- / underskudd mellom år ♦ Finne en god balanse mellom rekruttering av ledere fra egen organisasjon og "nytt blod" inn i organisasjonen ♦ Utvide støttefunksjonen til ledelsesrelaterte problemstillinger ♦ Rydde opp i delegasjon og fullmakter rundt budsjettvedtaket ♦ Vurdere å utvide delegasjonene til enhetslederne ♦ Etablere lederfora for diskusjon av ledelsesrelaterte temaer i hele organisasjonen 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Mangler en beskrivelse av overordnet nivå av hva som forventes av en god leder i kommunen ♦ Mangler et system for lederevalueringer ♦ Gode lederprestasjoner belønnes ikke ♦ Kommunen har ikke en lederplattform ♦ Kommunen har ikke lederavtaler ♦ Lenge siden gjennomførte lederutviklingsprogram ♦ Det fins ingen helhetlig oversikt over den tverrfaglige / -sektorielle samhandlingen i kommunen

FOKUSOMRÅDE 5	Poeng 2010	
Resultatfokus og effektivitet	38	

Fokusområde 5 bedømmes blant annet ut i fra følgende områder:

- Finnes det en plan/strategi for kontinuerlig resultatfokus og effektivisering?
- Strategier for å synliggjøre sammenheng mellom kostnader og resultater?
- Oppfølging og kontroll?
- Hvordan kommuniseres og føres de strategiske diskusjoner rundt ressurser og resultat?
- Hvordan benyttes sammenligning som et ledd i sørvis utvikling og effektivisering?
- Samarbeid med eksterne for å øke effektiviteten?

Resultatstyring og effektivitetsutvikling er ikke begreper som man strør om seg med i Kåfjord kommune. Styring forgår i hovedsak gjennom økonomisk rapportering og sykefravær, og effektivitetsutvikling handler i stor grad om produktivitetsforbedringer og er helst økonomisk initiert.

Kommunen følger kravene i KOSTRA, noe som gjør at inntekter og utgifter fremkommer på riktig tjeneste, men siden man har en driftsenhet med ansvar for byggene, har ikke den enkelte enhetsleder oversikt over hva en samlet tjeneste inkl bygg faktisk koster kommunen. Man har heller ikke lagt til grunn for aktivitetsnivået i budsjettet hva de ulike tjenestene koster, men legger tidligere års forbruk til grunn.

Oppstår det avvik i forhold til budsjett må dette rapporteres og man må redegjøre for årsaken. Men på spørsmål om hvilke konsekvenser dette får varierte svarene noe. I praksis kan det virke som om at dersom man ikke greier å dekke avviket innenfor egen budsjetttramme, får dette til en viss grad konsekvenser for andre tjenestoområder, eller man legger avviket frem for tilhørende utvalg som sak uten at dette heller fører til særlige konsekvenser. Kommunen har ikke buffere for tilleggbevilgning.

I den grad man har systemer som muliggjør oppfølging av ressursforbruk og måloppnåelse, er dette de månedlige budsjettreportene fra administrativ til politisk ledelse. I tillegg har lederne budsjettprogrammet Arena som de opplever nyttig i denne sammenheng. Men man har ingen etablerte arenaer hvor man diskuterer ressursbruk og resultatoppnåelse.

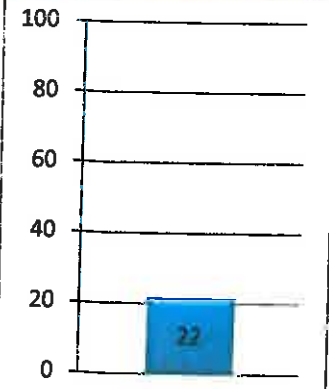
Enhetslederne sørger imidlertid for å informere ut til de ansatte om situasjonen i virksomheten, og involverer også sine ansatte for å finne løsninger i vanskelige situasjoner.

Kommunen har liten erfaring med å sammenligne seg systematisk med andre kommuner. Man deltar imidlertid aktivt i flere regional nettverk, gjerne av faglig karakter, for å lære og utvikle seg uten at man dermed jobber systematisk med å sammenligne seg gjennom ulike former for nøkkeltall og resultatindikatorer. Man har heller ingen praksis for å jobbe med sammenligninger internt for evt å avdekke forskjeller i kvalitet, resultat og effektivitet.

Kommunen jobber regionalt sammen med andre kommuner for å dele på kostnader og samtidig effektivisere tjenestene. Eksempler på dette er samarbeidet med flere av Nord-Troms kommunene innenfor IKT, renovasjon, oppmåling, byggesak, feiling, jordmor, PPT, regionskontoret (skole), innkjøp, revisjon, skogbrukssjef og ungdomskonsulent. Og flere områder står for tur.

I den grad kommunen samarbeider med frivillige organisasjoner for å bedre tjenestetilbudet skjer ikke dette i noen formelle former, men sykehjemsforeningen, besøkstjenesten, husflidslaget og grendelagene bidrar alle aktivt.

Styrker	Utfordringer	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kommunen deltar i flere interkommunale engasjement for å spare penger og effektivisering av tjenestene ♦ Lederne involverer sine medarbeidere i den økonomiske situasjonen 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ I større grad skaffe seg informasjon om hva de enkelte tjenestene koster og legge dette til grunn for aktivitetsnivået i budsjettet ♦ Utnytte bedre de etablerte arenaer, på tvers av sektorer, til at ledere på alle nivå løpende skal diskutere helhetlig ressursbruk og resultatoppnåelse ♦ I større grad utvikle sin nettverksdeltakelse til også å bli lærende nettverk med utviklingsfokus gjennom bruk at nøkkeltall og sammenligninger ♦ Budsjettoverskridelser kan med fordel følges bedre opp og også grunnlaget for at de oppstår 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kommunen har ikke et resultatfokus, men tiltaks- og økonomifokus ♦ Effektivitetsutviklinger initieres i hovedsak av økonomi uten fokus på måloppnåelse ♦ Kommune jobber ikke med effektivitetsutvikling gjennom å sammenligne ressursbruk med oppnådde resultater ♦ Kommunen sammenligner seg ikke med andre for å kunne avdekke forskjeller i kvalitet, resultat og effektivitet ♦ Kommunens dagligliv preges av et driftsfokus mer enn et helhetlig og strategisk utviklings- og læringsfokus ♦ Mangler etablerte interne møtefora for å diskutere ressursbruk og måloppnåelse

FOKUSOMRÅDE 6	Poeng 2010	
Kommunen som arbeidsgiver	22	

Fokusområde 6 bedømmes blant annet ut i fra følgende områder:

- Har kommunen en overgripende arbeidsgiverpolitikk?
- Kommunen som attraktiv arbeidsgiver?
- Kompetanse- og medarbeiderutvikling?
- Lønnspolitikk og resultatfokus?
- Kommunens arbeid med arbeidsmiljø og medarbeiderutvikling?
- Kommunens arbeid med mangfold?

Når det gjelder en helhetlig personalstrategi opplever kommunen at dette mangler. Man har ulike del-reglementer som til dels er gamle, men som kunne passet inn i en helhetlig personalstrategi dersom de hadde vært av nyere dato og oppdaterte. Som et resultat av dette har det utviklet seg ulik praksis mellom de ulike enhetene, og i mange situasjoner står og faller det på den enkelte leders praksis.

Det samme gjelder for rekruttering. Her har man heller ingen helhetlig strategi, men den enkelte leder håndterer situasjonen når den oppstår og behovet melder seg.

I en situasjon med utfordringer på rekrutteringsfronten har man ikke virkemidler ut over lønn for å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver. For sykepleiere godskrives man 8 års ansiennitet i tillegg til et fastlønnstillegg. Heller ikke bruker kommunen tid og ressurser på å markedsføre seg eksternt som en attraktiv arbeidsgiver for nettopp å tiltrekke seg ny arbeidskraft. Og man har valgt å kutte ut det "friskhetstilbudet" som man en tid hadde.

Medarbeidersamtaler skal som hovedregel tilbys til alle ansatte hvert år, selv om det i praksis ikke blir helt slik. Og medarbeidersamtalen som tema er et godt eksempel på hvordan praksis har utviklet seg for flere av områdene i kommunen. Ledere oppfatter at de skal løse en oppgave, og siden det mangler noe fra overordnet nivå, leter de seg frem – hver for seg - til de finner en mal, som de utvikler og tilpasser sin egen virksomhet. Derav etableres ulik praksis i organisasjonen.

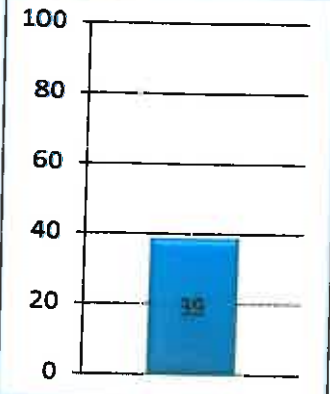
Kompetansen blant de ansatte er som helhet kartlagt en gang, som følge av avtalen i tariffområdet. Oppfølging og oppdaterte kompetanseplaner venter man vel ennå litt på. Enkelte enheter jobber imidlertid mer bevisst enn andre både med kartlegging og med kompetanseplanlegging, for å kunne fylle et evt gap her.

Når det gjelder lønn og lønnspolitikk har kommunen retningslinjer i en lønnspolitisk plan, som heller ikke er veldig oppdatert. Kriteriene drøftes gjerne i et møte rett før forhandlingene starter. Disse inkluderer også premiering av individuelle prestasjoner, uten at dette har vært vektlagt i særlig grad, og kun benyttet unntaksvis. I den grad man belønner individuelt er dette for objektive kriterier som ansvar og utdanning. Lønnssamtaler har man heller ikke kultur og tradisjon for. Man har heller ikke noen etablert praksis for å lage individuelle utviklingsløp for de ansatte. Like vel er det noen enheter som diskuterer dette som en del av medarbeidersamtalen. Man har heller ikke gjennomført medarbeiderutvikling for hele kommunen, selv om også på dette området har noen enheter forsøkt å gjøre en utviklingsjobb blant de ansatte. Det er heller ikke noen helhetlig rapportering eller oversikt over hvor mye ressurser som medgår til kompetanseheving et år.

Medarbeiderundersøkelser gjennomføres ikke årlig. Anerkjennelsesprosjektet i helse- og barnehagesektorene har vært spennende nettopp i sammenheng med å utvikle arbeidsmiljøet. Ut over dette settes arbeidsmiljø gjerne på dagsorden først når det oppstår et problem. I tillegg benytter noen enheter mulighetene innenfor HMS-systemet.

Mangfold blant ansatte er i seg selv et viktig tema for Kåfjord kommune som arbeidsgiver, nettopp fordi men lever i et flerkulturelt samfunn hvor det skal være rom for norsk, samisk og finsk/kvensk. Ved tilsetting har man også regelen om at dersom to kandidater ellers er likestilte, og en av disse behersker samisk språk, foretrekkes sistnevnte. Som ansatt har man ellers rett til permisjon med lønn for å lære seg det samiske språket.

Styrker	Utfordringer	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Man bruker mangfold som en positiv ressurs i arbeidsmiljøet 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Gjennomføre medarbeidersamtaler i hele organisasjonen ♦ Motivere flere til å gjennomføre lønnsamtaler ♦ Etablere et system for budsjettering og rapportering av midler avsatt / brukt til kompetanseheving ♦ Innføre systematisk kartlegging og analyser av kompetanse og kompetansebehov i hele organisasjonen ♦ I større grad gjennomføre oppfølgingsarbeid i etterkant av kartlegginger 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kommunen har ikke en helhetlig personalstrategi ♦ Kommunen gjennomfører ikke medarbeiderutvikling ♦ Kommunen markedsfører seg ikke som en attraktiv arbeidsgiver ♦ Vektlegger i liten grad belønning av individuelle prestasjoner i lokale lønnsforhandlinger ♦ Kommunen har ikke et "friskhetstilbud" ♦ Man gjennomfører ikke medarbeiderundersøkelser ♦ Det jobbes ikke systematisk med arbeidsmiljø ♦ Ansatte belønnes ikke for resultat- og måloppnåelse

FOKUSOMRÅDE 7	Poeng 2010	
<p align="center">Utviklingsstrategi og lærende organisasjon</p>	<p align="center">39</p>	

Fokusområde 7 bedømmes blant annet ut i fra følgende områder:

- Strategisk kvalitetsarbeid og serviceutvikling?
- Læring og fornyelse gjennom "overvåkning" av omverden?
- Kreativitet og innovasjon?
- Strategisk IKT-arbeid?
- Omdømmearbeid?

Kålfjord kommune har ikke en plan eller strategi som omhandler service- / kvalitetsarbeid og utvikling/fornyelse.

Når det gjelder kommunens utviklingsarbeid virker det ikke som om det er lagt opp til en felles og strukturert måte å jobbe med dette på for hele organisasjonen. Når det er sagt, virker det likevel å foregå et jevnt utviklingsarbeid ute i enhetene, ved at både ansatte og ledere er nysgjerrige på hva som rører seg innenfor egne fagfelt, man deltar aktivt i regionale nettverksgrupper på svært mange områder for nettopp å lære og utvikle seg, og følger med på hva som skjer av faglig utvikling. To spennende prosjekter som kommunen deltar i akkurat nå er vurderingsprosjektet i skolene og arbeidslivsfag i skolen (for praktikere - ikke teoretikere) gjennom regionkontoret.

Kommunen har også gjennom biblioteket etablert et samarbeid med Høgskolen i Finnmark og Nord-Troms studiesenter. Dette gjør at studenter kan bo hjemme men likevel være studenter gjennom et tilbud om fjernundervisning tilknyttet ulike læreinstusjoner, som nettopp foregår i bibliotekets lokaler.

Lederne uttrykte også at de mener det er viktig med kreative medarbeidere, men likevel vanskelig i praksis å motivere og hjelpe de som virkelig vil ta videre- og etterutdanning da kommunen har få ordninger mht å kunne støtte og premiere dette.

Kommunen har ikke et helhetlig kvalitetssystem, men skole er langt på vei med innføringen av et slikt. Man har heller ikke etablert noe praksis for å få gjennomført eksterne kvalitetsvurderinger ut over det som utføres av fylkesmannen og andre offentlige instanser.

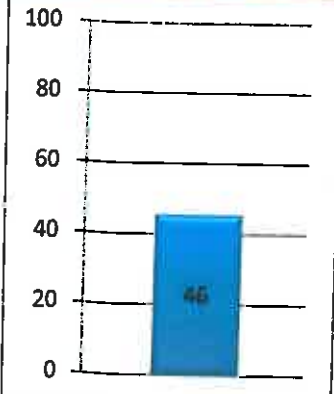

Når det gjelder IKT har man både planer og kompetanse på plass. Kåfjord er vertskommune i et interkommunalt samarbeid mellom de 6 Nord-Troms kommunene: Nordreisa, Kvænangen, Storfjord, Skjervøy, Lyngen og Kåfjord. I tillegg har man kommet langt på vei med å få innført fagsystemer i flere av kommunens tjenestoområder, og lederne oppfatter dette som viktige verktøy for å ivareta og følge opp tjenesteytingen.

Når det gjelder systemer som kan understøtte og effektivisere rene administrative oppgaver og prosesser er ikke situasjonen helt den samme. Ved at man har et gammelt økonomisystem, er det få eller ingen løsninger som støtter opp under elektroniske reiseregninger, skanning av faktura, fraværsregistrering eller rapporteringsrutiner m.m.

Kommunen har også et intranett. Dette benyttes aktivt av noen enheter og mindre aktivt av andre enheter. Det er også grunn til å tro at ikke alle ansatte har tilgang til intranettet ved behov.

Styrker	Utfordringer	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Fokuset og kompetansen på IKT er sterkt i kommunen ♦ Kommunen er vertskommune i et interkommunalt samarbeid ♦ Samarbeider med Høyskolen i Finnmark og Nord-Troms studiesenter for å kunne gi et bredere tilbud til innbyggerne 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ I større grad få på plass et strategisk og overordnet fokus for utviklingsarbeid ♦ I større grad få på plass et strategisk og overordnet fokus for kvalitetsutvikling ♦ Legge til rette for et samlet og strategisk utviklingsarbeid i kommunen ♦ I større grad bevisst belønne og gi oppmerksomhet til nye og gode ideer ♦ I større grad nyttiggjøre intranettet i hele organisasjonen ♦ Utvikle nettverksjobbingen til også å omfatte nasjonale lærende nettverk ♦ Spisse utviklingsarbeidet gjennom å jobbe for eksterne utmerkelser 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kommunen har ikke utstrakt grad av eksterne kvalitetsvurderinger ♦ Kommunen har ikke et helhetlig kvalitetssystem ♦ Mangler gode støtteordninger til utvikling av kreative medarbeidere ♦ Har ikke et helhetlig system for styring og rapportering ♦ Mangler systemer for effektivisering av administrative oppgaver og prosesser

FOKUSOMRÅDE 8	Poeng 2010	
<p style="text-align: center;">Kommunen som samfunnsutvikler</p>	<p style="font-size: 2em;">46</p>	

Fokusområde 8 bedømmes blant annet ut i fra følgende områder:

- Har kommunen en oppdatert kommuneplan?
- Samarbeid med frivillige lag og organisasjoner?
- Kommunens rolle i utviklingen av kulturlivet?
- Kommunens rolle i utviklingen av næringslivet?
- Kommunens internasjonale kontakter?
- Krisehåndtering og risikoanalyse?
- Miljø og bærekraftig utvikling?

Kåfjord kommune har en kommuneplan vedtatt for mange år tilbake. Dette er imidlertid en plan som verken benyttes ifm med utviklingen av lokalsamfunnet eller som legges til grunn for behandlingen av arealsaker. Administrasjonen har startet revideringen av både samfunns- og arealdelen uten at politikerne så langt har vært involvert.

Utviklingen av lokalsamfunnet er svært viktig både for kommunen, næringslivet og innbyggerne i Kåfjord. Med veldig aktive grender, er ikke det kommunale initiativet så viktig for utviklingen, men heller den økonomiske støtten når noe skal iverksettes.

Kommunen har svært aktive grendelag i alle de fire grendene – Birtavarre, Manndalen, Djupvik og Olderdalen. Grendelagene jobber aktivt for å ivareta og utvikle lokalsamfunnet, og kommunens engasjement kanaliseres i hovedsak gjennom støtte til disse. I tillegg viser næringslivet et stort engasjement i å bidra både økonomisk og med utstyr når aktiviteter og tiltak iverksettes. En alternativ måte kommunen kan støtte organisasjoner på, er å gi dem oppdrag som slik genererer inntekter til organisasjonen. Dette gjøres ikke i utstrakt grad, men et eksempel på at det skjer er scooterforeningen som har fått ansvaret for oppkjøring og vedlikehold av scootertraseene. Et annet eksempel er driften av kulturhuset.

Kåfjord kommunen ønsker å være kulturkommunen i Troms. Man har ikke et eget rådgivende kulturråd, derfor er kulturkonsulentens aktive rolle ute i kulturmiljøet svært viktig for å fange opp hva som rører seg og hvilke prioriteringer som er viktige for de ulike aktørene.

Kommunen har et kulturhus som aktivt benyttes til ulike kulturaktiviteter. Selv om kommunen ikke eier samfunnshusene, bidrar man med økonomisk støtte til driften samt at kommunen er behjelpelig med utstyr. Gjennom kulturskolens tilbud forsøker man å bidra til et bredt og rikt kulturliv. Musikk er det tilbudet som har vært enklest å etablere et fast tilbud rundt. Men for tiden fins det også et tilbud til de som ønsker å drive med malingskunst og samisk håndverk.

Annet hvert år deles frivillighetsprisen og kulturprisen ut, slik at man på denne måte årlig får en utmerkelse til flinke og aktive innbyggere. I tillegg har man årlige arrangementer som fiskefestvalen, sommer@nordtromsfestivalen (fotball og rock) og spinnvillfestival, sommermarked, Baalsrudmarsjen (flukturta), motormesse, og Urfolkfestivalen Riddu Riddu. Sistenevnte har knutepunktstatus.

Når det gjelder næringslivet er kommunens næringskonsulent kommunens viktigste verktøy utad. Kommunen gjennomfører ikke næringslivsundersøkelser, men næringslivskonsulenten deltar aktivt i næringslivsforeningen med sin sekretærfunksjon. I tillegg benytter man kompetansen i Halti næringshage ifm kompetanssegivende tiltak overfor næringslivet, for eksempel i forbindelse med nyetableringer. Kommunen har også midler som kan ytes i form av tilskudd eller lån til nyetableringer. Kommunen jobber ikke i særlig grad verken nasjonalt eller internasjonalt for å fremme det lokale næringslivet.

Når det gjelder internasjonale kontakter og arenaer har ikke dette fokus i Kåfjord. Verken i form av vennskapskommuner, nettverk eller prosjekter.

Bærekraftig utvikling er satt på dagsorden gjennom en nylig vedtatt klima- og energiplan. Man er ikke kommet helt dit at den kommunale praksisen er endret, eller at man jobber bevisst overfor innbyggerne, men gjennom et interkommunalt arbeid er en viktig prosess påbegynt.

Gjennom at man har norske, samiske og finske/kvenske innbyggere som lever og bor om hverandre i kommunen, i tillegg til at man har en filial til asylmottaket i Storfjord, så har man gjennom mange år vært bevisst på integrering og samliv mellom ulike etniske folkegrupper, som er hverdagslivet i Kåfjord kommune.

Styrker	Utfordringer	Svakheter
<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kulturlivet er aktivt og omfattende ♦ Godt utviklet musikk- og kulturskoletilbud ♦ Deler ut kulturpriser annen hvert år ♦ Bidrar til faste årlige kulturarrangementer ♦ Kommunen har en vedtatt Miljø- og klimaplan ♦ Over mange år tatt integrering av ulike etniske folkegrupper på alvor 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Fullføre revideringen av både kommuneplanens samfunns- og arealdel ♦ Vurdere om det kan være nyttig læring gjennom internasjonale kontakter ♦ Utvikle samarbeidet mellom egen virksomhet og næringslivet ♦ Jobbe mer aktivt overfor egne enheter og innbyggerne mht bærekraftig utvikling ♦ I enda større grad ha fokus på omdømmebygging 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Det gjennomføres ikke systematiske næringslivsundersøkelser for å identifisere hva næringslivet ønsker og forventer ♦ Kommunen har ikke en helhetlig strategi for hvordan man samhandler med 3. sektor for å utvikle lokalsamfunnet ♦ Mangler et rådgivende kulturråd ♦ Kommunen har ingen vennskapskommuner ♦ Markedsfører ikke kommunen internasjonalt

5. Avslutning

Dette er første evaluering av Kåfjord kommune ved hjelp av Kommunekompasset. Scoren på de ulike fokusområdene ligger jevnt over fra middels og lavere sammenlignet med de øvrige kommunene som har tatt i bruk Kommunekompasset.

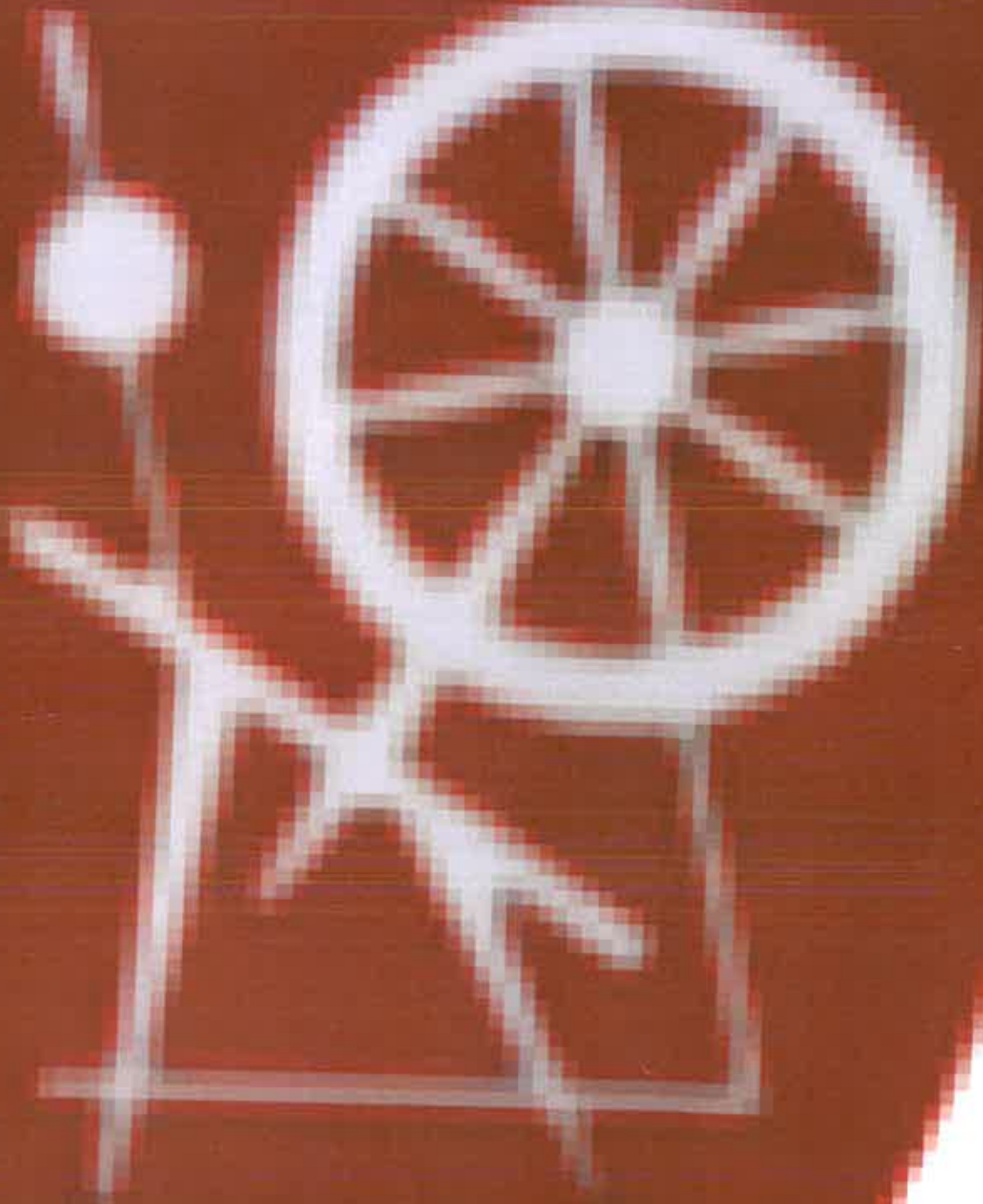
Når det er sagt vil vi igjen minne om at dette ikke er en vurdering av nivået på kommunens tjenestetilbud, som vi tvert i mot sitter med et inntrykk av at er svært godt. Det virker som om at man har satt i gang et arbeid med å innføre en helhetlig og strategisk tenkning, og at man også har satt i gang å tenke og utvikle en rekke systemer som skal understøtte kvalitetsfokus og utvikling, men siden dette arbeidet er helt i startgropa gir ikke dette utslag i kommunekompasset.

På tross av manglende helhetlig struktur og skriftlig dokumentasjon, virker det som om lederne er svært bevisste sin rolle og sitt ansvar, slik at man likevel har en organisasjon som tar tak, utvikler seg og holder trøkket oppe i det daglige virket. Det er sjelden vi ser en kommune som jobber så godt enkeltvis, om enn delt, ute i egne enheter, og hvor så lite fins av felles og overordnede planer og føringer fra sentral og overordnet ledelse. Dette gjør at vi har valgt å gi noe høyere score for å belønne det som faktisk likevel fungerer godt ute i enhetene, selv om det ikke foreligger strukturert og dokumentert.

Intervjurunden med gruppene levner liten tvil om at kommunen jobber mye og godt med både brukerfokus og utviklingsrelatert arbeid, men i stedet for å ha en helhetlig utvikling og tenkning blir aktiviteten og fremdriften svært personavhengig. Hvis kommunen ønsker å utvikle seg videre på de fokusområdene som Kommunekompasset vurderer, anbefaler KS-K at man i første rekke får på plass sitt helhetlige styringssystem og en arbeidsmetode for å systematisere den informasjonen som allerede fins, i tillegg til at man bør hente inn brukerperspektivet i langt større grad både fra innbyggerne og brukerne av tjenestene. I tillegg til dette anbefales det at styringsinformasjonen settes inn i en årshjulstenkning for oppfølging, dialog, evaluering og utvikling basert på bruker-, medarbeider- og innbyggerundersøkelser kombinert med objektiv informasjon om kvalitet og økonomi, slik at kommunen nettopp får utviklet seg i et helhetlig styrings- og utviklingsperspektiv. På denne måten kan man få lagt et godt grunnlag for både å utvikle dialogen og samspillet med innbyggerne, men også for en god prosess sammen med politikerne med planarbeid og tilbakerapportering på hvordan kommunen jobber, hva man prioriterer og hva som leveres av resultater.

Kåfjord kommune har et veldig godt grunnlag for å jobbe videre med spennende utvikling siden organisasjonen fremstår med en meget kompetent og godt motivert gruppe medarbeidere, ledere og politikere.

Lykke til med videre arbeidet!

KS-Konsulent AS
Best på kommunal sektor

kskonsulent@ks.no
www.kskonsulent.no

24 13 26 00
Postboks 1378 Vikta
0114 OSLO